

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА "ОБЛІК І АУДИТ"

галузь знань: 07 "Управління та адміністрування"

спеціальність: 071 "Облік і оподаткування"

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему:

Особливості побудови системи обліку розрахунків за податками
ТОВ "АТБ-МАРКЕТ"

Здобувача: Бабушак Юлії Ярославівни _____

Науковий керівник: к.е.н., доцент Сташенко Ю.В. _____

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

В.о. завідувача кафедри: к.е.н., доцент Степаненко О.І.

Київ – 2024

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 55 сторінок, 10 таблиць, 6 рисунків, список використаних джерел складається з 35 найменувань та 7 додатків.

«Особливості побудови системи обліку розрахунків за податками ТОВ «АТБ-МАРКЕТ»»

Об'єктом є система обліку розрахунків за податками.

Предмет є теоретичні та практичні аспекти обліку розрахунків за податками. Аналітична оцінка класифікації податків, аналіз та зміст податкового обліку в системі обліку розрахунків за податками.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи полягає у розкритті теоретичних аспектів побудови системи обліку розрахунків за податками: економічну сутність, роль та класифікацію податків. Розглянути документування та організацію обліку розрахунків за податками, формування інформації про розрахунки за податками в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства. Висвітлити використання програмних продуктів обліку розрахунків за податками.

Відповідно до поставленої мети слід виконати наступні *завдання*:

- 1) розглянути теоретичні аспекти побудови системи обліку розрахунків за податками, а саме сутність податків, їх роль в системі розрахунків з бюджетом на підприємстві;
- 2) проаналізувати нормативно-правове регулювання обліку розрахунків за податками підприємства;
- 3) дослідити економічний зміст податкового обліку та його місце у системі обліку підприємства;
- 4) навести організаційні та технологічні особливості діяльності досліджуваного підприємства;
- 5) розкрити порядок документування та організацію обліку розрахунків ... податками підприємства;
- 6) розглянути процес формування інформації обліку розрахунків за податками у фінансовій звітності підприємств;

7) охарактеризувати розкриття інформації операцій по розрахунках за податками підприємства в умовах використання програмних продуктів.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів.

Теоретичні результати допомагають розкрити сутність та особливості процесу обліку податкових зобов'язань, розширюючи розуміння цієї складної сфери фінансової діяльності підприємства. Методичні отримані результати надають підґрунтя для розробки ефективних методів та підходів до побудови системи обліку, що сприяє вдосконаленню податкового адміністрування. Практичні рекомендації є важливим інструментом для ТОВ «АТБ- Маркет» та інших підприємств в покращенні своєї фінансової діяльності, допомагаючи в управлінні податковими ризиками, забезпечуючи зменшення витрат та підвищення ефективності оподаткування.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2024.

Рік захисту роботи 2024.

Ключові слова: облік, адміністрування, підприємства, податки, податковий облік, розрахунки з бюджетом, документування операції, облік розрахунки за податками, фінансова звітність

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ	6
1.1. Сутність податків, їх роль в системі розрахунків з бюджетом на підприємстві.....	6
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку розрахунків за податками підприємства	13
1.3. Економічний зміст податкового обліку та його місце у системі бухгалтерського обліку	16
РОЗДІЛ 2. СТАН ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ ТОВ « АТБ-МАРКЕТ»	21
2.1. Організаційні та технічні особливості діяльності ТОВ « АТБ-Маркет»	21
2.2. Документування операцій за податками ТОВ « АТБ-Маркет».....	32
2.3. Аналітичний та синтетичний облік податків ТОВ «АТБ-Маркет».....	35
2.4. Особливості обліку розрахунків податків у фінансовій звітності ТОВ «АТБ-Маркет»	44
2.5. Використання програмних продуктів обліку розрахунків за податками у ТОВ «АТБ-Маркет».....	47
ВИСНОВКИ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	55
ДОДАТКИ	59

ВСТУП

Актуальність побудови системи обліку розрахунків за податками полягає в тому, що правильно налагоджений облік податків є важливою складовою фінансової стратегії будь-якого підприємства. Забезпечення точності та вчасності розрахунків податків дозволяє уникнути штрафів та санкцій від податкових органів, зберегти репутацію підприємства та підтримувати стабільність фінансового стану. Зростаюча складність податкового законодавства та постійні зміни у вимогах податкових органів роблять важливим регулярне оновлення та удосконалення системи обліку. Побудова ефективної системи обліку розрахунків за податками сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства та забезпечує його стабільний розвиток.

Аналіз останніх досліджень та публікацій зосереджуються на різноманітних аспектах побудови системи обліку розрахунків за податками з урахуванням сучасних тенденцій у податковому законодавстві та практиці його застосування. Зокрема, дослідники: Кононенко Л. В., Лега О.В., Малкіна Я.Д., Матюха М.М., Міхеєв І.Д., Непочатенко О. О., Пантелєєв В. П., Приймак С.В., Чудак Л. А. досліджують вплив цифровізації та автоматизації на процеси обліку податків, розглядають стратегії оптимізації податкових виплат, а також вивчають проблеми виникнення та уникнення податкових ризиків. Крім того, звертається увага на використання сучасних програмних засобів для автоматизації процесів обліку та аналізу податків, а також на впровадження інноваційних підходів у фінансовому менеджменті для оптимізації податкових стратегій підприємств.

Метою кваліфікаційної бакалаврської роботи є розкриття теоретичних аспектів побудови системи обліку розрахунків за податками: економічну сутність, роль та класифікацію податків. Розглянути документування та організацію обліку розрахунків за податками, формування інформації про розрахунки за податками в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства. Висвітлити використання програмних продуктів обліку розрахунків за податками.

Відповідно до поставленої мети слід виконати наступні *завдання*:

1) розглянути теоретичні аспекти побудови системи обліку розрахунків за податками, а саме сутність податків, їх роль в системі розрахунків з бюджетом на підприємстві;

2) проаналізувати нормативно-правове регулювання обліку розрахунків за податками підприємства;

3) дослідити економічний зміст податкового обліку та його місце у системі обліку підприємства;

4) навести організаційні та технологічні особливості діяльності досліджуваного підприємства;

5) розкрити порядок документування та організацію обліку розрахунків за податками підприємства;

6) розглянути процес формування інформації обліку розрахунків за податками у фінансовій звітності підприємства;

7) охарактеризувати розкриття інформації операцій по розрахунках за податками підприємства в умовах використання програмних продуктів.

Об'єктом є система обліку розрахунків за податками.

Предмет є теоретичні та практичні аспекти обліку розрахунків за податками. Аналітична оцінка класифікації податків, аналіз та зміст податкового обліку в системі обліку розрахунків за податками.

Методи дослідження. У процесі вирішення поставлених завдань використано такі наукові методи й прийоми аналізу: синтез, аналіз, індукція, дедукція (для визначення сутності обліку розрахунків за податками підприємства); метод порівняння статистичних даних (для виявлення основних проблем та тенденцій фінансово-економічної характеристики підприємства); графічний метод (наочне представлення отриманих результатів дослідження у вигляді рисунків та графіків); розрахунково-конструктивний (для визначення напрямів оптимізації обліку розрахунків за податками підприємства).

Теоретична, методична та практична значущість. В результаті дослідження системи обліку розрахунків за податками було сформовано та написано тези «Особливості побудови системи обліку розрахунків за податками

підприємства». Дана робота була представлена на конференції «Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг: сучасні концепції розвитку» присвяченої 65-й річниці факультету обліку та податкового менеджменту» від 24 травня 2024 року. Значущість отриманих результатів, щодо особливостей побудови системи обліку розрахунків за податками підприємства полягають у визначенні об'єктів обліку, рахунків бухгалтерського обліку, первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку та звітності. Система обліку розрахунків за податками підприємства враховує різноманітні види податків та платежів, що вимагає створення аналітичного обліку для максимального охоплення інформаційних потреб підприємства. Важливо враховувати чітке визначення облікової політики відповідно до потреб та вимог законодавства для ефективного ведення обліку розрахунків за податками.

Теоретичні результати допомагають розкрити сутність та особливості процесу обліку податкових зобов'язань, розширюючи розуміння цієї складної сфери фінансової діяльності підприємства. Методичні результати надають підґрунтя для розробки ефективних методів та підходів до побудови системи обліку, що сприяє вдосконаленню податкового адміністрування. Практичні рекомендації є важливим інструментом для ТОВ «АТБ- Маркет» та інших підприємств в покращенні своєї фінансової діяльності, допомагаючи в управлінні податковими ризиками, забезпечуючи зменшення витрат та підвищення ефективності оподаткування.

Інформаційну базу становили нормативно-правові документи, наукові статті, пов'язані з вивченням особливостей побудови системи обліку розрахунків за податками підприємства, дані фінансової звітності ТОВ «АТБ- Маркет», інтернет ресурси та інші джерела.

Структура кваліфікаційної бакалаврської роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний текст роботи становить 55 сторінок, в т.ч. 10 таблиць, 6 рисунки. Список використаних джерел містить 35 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ

1.1 Сутність податків, їх роль в системі розрахунків з бюджетом на підприємстві

Податки є однією з ключових складових фіскальної системи більшості країн і відіграють важливу роль у формуванні бюджетів та фінансуванні громадських послуг. Сутність податків полягає в їхньому специфічному характері, який передбачає збір податків від фізичних осіб та підприємств з їхнього доходу, майна або інших фінансових активів. Оподаткування передбачає збір коштів безпосередньо з платників, надаючи уряду фінансові ресурси для здійснення різних функцій та обслуговування громадських потреб. Важливою рисою податків є їхній вплив на розподіл фінансових тягарів між різними верствами населення та суб'єктами господарювання, що робить їх об'єктом постійного дискусій та аналізу у контексті економічної справедливості та фіскальної політики.

Сутність податків визначає невід'ємну складову фінансової структури підприємств і грає ключову роль в системі обліку. Податки та платежі становлять значущий елемент фінансового середовища, в якому діють підприємства, та впливають на їхню фінансову стійкість, конкурентоспроможність та загальний економічний розвиток. З одного боку, вони є інструментом державного регулювання, забезпечуючи державі необхідні фінансові ресурси для здійснення соціально-економічної політики. З іншого боку, для підприємств вони представляють фінансові зобов'язання, які обумовлені законодавством та пов'язані з рядом економічних обов'язків, включаючи оподаткування прибутку, податок на додану вартість, соціальні внески та інші обов'язкові виплати. Розуміння ролі податків та платежів у фінансовому обліку на підприємстві є важливим для раціонального управління ресурсами та забезпечення сталого економічного зростання [2, с. 178].

Проведений аналіз трактувань науковців сутності понять «податкових платежів» (табл.1.1).

Таблиця 1.1 - Сутність поняття «податки»

Болдовська К., Костенко Ю., Хорошилова І.	Податки - це обов'язкові платежі, які встановлюються державою і збираються з громадян і підприємств для фінансування бюджетних потреб, забезпечення соціальних програм, інфраструктури та інших громадських послуг [3].
Дмитрук Б., Гріднева Д., Светлова Н.	Податки - це грошові внески, які фізичні та юридичні особи сплачують до бюджету згідно з встановленими законодавством правилами, для забезпечення функціонування держави та задоволення потреб суспільства [7].
Концева В., Антоненко Н., Карлова І.	Податки - це форма фінансового навантаження, яку держава покладає на своїх громадян та підприємства для забезпечення фінансової стійкості та реалізації своїх функцій [12].
Малкіна Я.Д.	Податки - це інструмент фінансової політики держави, який використовується для збирання коштів на потреби суспільства та регулювання економічних процесів [15, с. 854].
Міхєєв І.Д.	Податки - це форма доходу для державного бюджету, яка забезпечує фінансування державних програм, інфраструктури та інших соціально-економічних потреб [19, с. 124].

Джерело: розроблено автором на основі літератури [3, 7, 12, 15, 19]

Отже, проаналізувавши трактування науковців, вважаємо, що сутність податків полягає в їх обов'язковому характері як форми фінансового навантаження, яке накладається державою на громадян і підприємства. Основна мета податків - забезпечення фінансових ресурсів для функціонування держави, здійснення соціальних програм, збереження громадських послуг та здійснення інфраструктурних проектів. Податки також використовуються для регулювання економічних процесів та стимулювання певних видів діяльності. Важливою характеристикою податків є їх об'єктивність і всенародність, що означає, що вони стягуються від усіх громадян та підприємств, які перебувають у межах дії податкового законодавства.

Економічний зміст податків визначається їхньою роллю у формуванні фінансової бази держави та впливом на економічний розвиток суспільства. Податки є ключовим інструментом для забезпечення фінансових ресурсів, необхідних для функціонування уряду та виконання соціальних та економічних завдань, характеристика їх економічного змісту подана у табл.1.2.

Таблиця 1.2 - Характеристика економічного змісту податків

Зміст	Характеристика
Забезпечення фінансової стійкості держави	Податки є основним джерелом надходжень до державного бюджету, дозволяючи уряду фінансувати свої функції, такі як соціальні програми, охорона здоров'я, освіта, оборона і інфраструктурні проекти.
Регулювання економіки	Змінення податкової політики може впливати на рівень споживання, інвестицій та виробництва, що робить податки інструментом фіскальної політики для регулювання економічних процесів.
Соціальний розподіл	Податки можуть бути використані для соціального розподілу, зменшуючи нерівність доходів через вплив на податкові ставки для різних соціальних груп.
Стимулювання чи гальмування підприємництва	Різноманітні податкові пільги та ставки можуть впливати на підприємницьку активність, сприяючи розвитку конкретних галузей чи регіонів.
Контроль за інфляцією	Податки можуть впливати на рівень інфляції через регулювання загального обсягу грошової маси в економіці.
Збільшення або зменшення витрат громадян та підприємств	Податки безпосередньо впливають на фінансове становище громадян та підприємств, визначаючи їхню спроможність витратити або інвестувати гроші.

Джерело: розроблено на основі літератури [20, с. 209]

Види податків, які сплачують підприємства в Україні, є важливим компонентом фіскальної системи та відображає складність оподаткування в країні, а саме [26]:

1) Податок на прибуток підприємств є одним з основних податків, який стягується з прибутку, отриманого підприємствами за певний податковий період. Він є основним джерелом доходів для бюджету держави та використовується для забезпечення різноманітних державних програм та соціальних послуг. Податок на прибуток підприємств встановлюється за ставкою 18%, яка визначається податковим законодавством країни. У більшості країн ставка податку на прибуток підприємств може бути фіксованою або прогресивною в залежності від обсягу прибутку. Для підприємств важливо правильно розраховувати та вчасно сплачувати податок на прибуток підприємств, оскільки неповна або неправильна сплата може призвести до фінансових штрафів та інших санкцій від податкових

органів. Також важливо враховувати різні податкові ставки та пільги, які можуть бути застосовані в залежності від виду діяльності та регіону, де діє підприємство.

2) Податок на доходи фізичних осіб є одним з основних податків, який стягується з доходів громадян. Для підприємств ПДФО відіграє важливу роль, оскільки вони зобов'язані утримувати цей податок з доходів своїх працівників та перераховувати його до бюджету. Сума утриманого ПДФО потім перераховується відповідно до встановлених термінів до бюджету. ПДФО є важливим елементом оподаткування для підприємств, оскільки вони зобов'язані не лише утримувати цей податок, але й вести облік та звітування перед податковими органами щодо його стягнення та перерахування.

3) Податок на додану вартість (ПДВ) є одним з ключових податків для підприємств і встановлюється на вартість товарів чи послуг на кожному етапі їх виробництва та обігу. Підприємства зобов'язані стягувати ПДВ зі своїх клієнтів (кінцевих споживачів) та одночасно сплачувати ПДВ за закуплені матеріали, послуги та обладнання за ставкою 20%, а також при імпорті товарів на митну територію. ПДВ є складовою частиною ціни товарів та послуг, яка збирається підприємством від клієнтів і передається до бюджету держави. ПДВ дозволяє уряду отримувати значні надходження до бюджету та забезпечує фінансування різних соціальних та інфраструктурних проєктів.

4) Акцизний податок є одним з ключових податків для підприємств, які займаються виробництвом чи продажем специфічних товарів, таких як алкогольні напої, тютюнові вироби, пальне, автомобілі тощо. Акцизний податок стягується з виробників чи імпортерів товарів на підставі їх об'єму, ваги або інших параметрів.

5) Мито - це податок, який стягується з підприємств за ввезення товарів на митну територію країни або їх вивезення за її межі. Для підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, мито є важливим елементом оподаткування та фінансового планування. Митні платежі можуть включати різноманітні види податків та зборів, такі як мито на ввезення товарів, ввізні митні платежі, а також спеціальні митні збори або акцизи на певні категорії товарів.

б) Військовий збір є обов'язковим платежем, який здійснюють фізичні та юридичні особи з метою фінансування потреб Збройних Сил та оборонної сфери держави. Зазвичай, підприємства сплачують військовий збір зі свого доходу за встановленою ставкою 1,5%. Військовий збір є одним із джерел фінансування оборонних потреб країни та забезпечує здійснення військових заходів та підтримку Збройних Сил.

7) Екологічний податок сплачується за забруднення довкілля, його розмір може залежати від різних чинників, таких як обсяг викидів шкідливих речовин або використання природних ресурсів.

8) Плата за землю - це плата сплачується власниками земельних ділянок за право володіння, користування та розпорядження нерухомістю. Розмір плати може залежати від ринкової вартості землі, її місця розташування та інших факторів.

9) Податок на майно обчислюється на основі вартості майна, що перебуває у власності або користуванні підприємства, він може стосуватися будівель, обладнання, транспортних засобів та іншого майна, яке використовується у діяльності підприємства.

Податки та платежі є важливим джерелом фінансування державних програм та інфраструктурних проєктів, а також визначають фінансові зобов'язання підприємств перед державою.

До основних функцій податків належать наступні:

- фіскальна функція - це основна функція податків, вона полягає в тому, що вони є джерелом доходів для держави, які використовуються для фінансування її діяльності;

- регулююча функція полягає в тому, що податки можуть використовуватися для регулювання економічних процесів, вони можуть використовуватися для стимулювання або стримування економічної активності, для регулювання споживчого попиту, для стимулювання виробництва певних товарів і послуг тощо;

- перерозподільна функція полягає в тому, що податки і платежі можуть використовуватися для перерозподілу доходів між членами суспільства, вони

можуть використовуватися для фінансування соціальних програм, таких як соціальна допомога, пенсії, стипендії тощо [34, с. 78].

Роль податків в системі розрахунків з бюджетом на підприємстві є надзвичайно важливою. Вони є основним джерелом формування бюджетних коштів, необхідних для забезпечення функціонування держави та реалізації соціальних програм. Оплату податків підприємства здійснюють у вигляді податків з прибутку, ПДВ, податку на доходи фізичних осіб та інших податків, які встановлені Податковим кодексом України. Крім того, податки виконують регулюючу функцію, спрямовану на стимулювання певних видів діяльності або зменшення небажаних економічних явищ. За допомогою податкових пільг або знижок може здійснюватися підтримка підприємств, що розвивають інноваційні технології або діють у соціально важливих сферах. Таким чином, податки виступають важливим інструментом фінансового та економічного регулювання на рівні підприємств та в цілому в економіці країни [27, с. 131].

Податки відіграють ключову роль в системі розрахунків з бюджетом на підприємстві, адже вони є основним джерелом надходжень до державного та місцевих бюджетів. Завдяки податкам держава фінансує важливі сфери життя суспільства, такі як освіта, охорона здоров'я, оборона, інфраструктура та інші.

Для підприємства податки є обов'язковими платежами, які воно повинно сплачувати до бюджету в установлені строки та в чітко визначених розмірах. Роль податків в системі розрахунків з бюджетом на підприємстві можна окреслити наступними пунктами:

1) Податки, сплачені підприємствами, складають значну частину доходів державного та місцевих бюджетів, кошти використовуються для фінансування таких важливих сфер, як:

- фінансування шкіл, університетів та інших навчальних закладів;
- забезпечення безкоштовної або доступної медичної допомоги населенню.
- фінансування збройних сил України;

- будівництво та підтримка доріг, мостів, громадського транспорту та інших об'єктів інфраструктури;

- фінансування пенсій, допомог та інших соціальних виплат для малозабезпечених верств населення [25, с. 203].

2) Держава може використовувати податкову політику для стимулювання економічного розвитку в певних галузях або секторах економіки, що може бути досягнуто шляхом:

- зниження податкових ставок спонукатиме інвестиції та створення нових робочих місць;

- надання податкових пільг для підтримки малого та середнього бізнесу, інноваційних проєктів або екологічно чистих технологій;

- стимулювання певних видів діяльності, таких як дослідження та розробки або енергоефективність через введення податкових кредитів.

3) Податки можуть використовуватися для регулювання економічних процесів, таких як:

- збільшення або зменшення податків може впливати на рівень інфляції в країні;

- податки на товари та послуги можуть впливати на поведінку споживачів та їхні купівельні рішення;

- прогресивні системи оподаткування можуть використовуватися для більш справедливого розподілу доходів у суспільстві [25, с. 205].

4) Держава може використовувати податкову систему для контролю за діяльністю підприємств, стимулюючи їх до дотримання законодавства та соціальних норм, що може бути досягнуто шляхом дотримання екологічних стандартів, забезпечення безпечних умов праці або підтримка соціальних проєктів.

Важливо зазначити, що роль податків в системі розрахунків з бюджетом на підприємстві не обмежується лише вище вказаними пунктами. Податки є складним інструментом, який може використовуватися для досягнення різних цілей державної політики.

Для підприємства важливо правильно розуміти податкову систему та своєчасно виконувати свої податкові зобов'язання, що дозволить не лише уникнути штрафних санкцій, але й сприяти розвитку економіки та добробуту суспільства.

Отже, податки - це обов'язкові платежі, які збираються державою з фізичних та юридичних осіб на підтримку бюджетних потреб та фінансування соціальних програм і державних проектів. Сутність податків полягає в їхній ролі як ключового джерела формування бюджетних коштів для забезпечення функціонування держави та реалізації соціальних програм. Вони відображають спосіб фінансової взаємодії між державою та суспільством, що забезпечує збалансованість та стабільність фінансової системи країни. Роль податків в системі розрахунків з бюджетом на підприємстві полягає в їхній здатності забезпечувати формування бюджетних надходжень, спрямування коштів на вирішення соціальних та економічних завдань, а також регулювання діяльності підприємств з метою стимулювання певних видів діяльності та зменшення небажаних економічних явищ. Таким чином, податки виступають не лише як засіб фінансування державних потреб, але й як інструмент фінансового та економічного регулювання, що сприяє забезпеченню ефективності функціонування підприємств та сталому розвитку економіки країни.

1.2 Нормативно-правове регулювання обліку розрахунків за податками підприємства

Нормативно-правове регулювання обліку розрахунків за податками на підприємстві є однією з ключових складових фінансової діяльності, яка визначається комплексом законів, постанов та інших правових актів, що регулюють порядок обліку, звітності та виплати податків у відповідності до вимог податкового законодавства. Враховуючи складність податкових вимог та постійні зміни в законодавстві, правильне виконання нормативних вимог стає ключовим завданням для підприємства з метою уникнення штрафних санкцій та забезпечення фінансової стабільності.

Розглянемо основні нормативно-правові документи, які здійснюють регулювання обліку розрахунків за податками підприємства.

Конституція України визначає загальні принципи правового регулювання в країні, включаючи питання обліку та оподаткування підприємств у різних галузях економіки. Важливо відзначити, що Конституція України встановлює загальні вимоги до обліку розрахунків за податками підприємства [11].

Податковий кодекс України є основним законодавчим актом, що регулює облік розрахунків за податками на підприємстві. Він визначає порядок нарахування, обліку та сплати різних видів податків, включаючи податок на прибуток, податок на додану вартість, податок на доходи фізичних осіб та інші. ПКУ встановлює правила зведення податкової звітності, порядок подання податкових декларацій та звітності до контролюючих органів, а також встановлює відповідальність за порушення податкового законодавства. ПКУ також містить положення щодо застосування податкових пільг та стимулів, процедур адміністративних та судових оскаржень податкових рішень. У додаток до ПКУ, існують інші нормативні акти, які регулюють аспекти податкової діяльності, такі як постанови, накази, інструкції з обліку та звітності тощо [26].

Господарський кодекс України є одним із ключових правових актів, який регулює господарські відносини в Україні, включаючи облік розрахунків за податками на підприємствах. Зокрема, він встановлює загальні принципи обліку, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, що включає податкову звітність. Господарський кодекс містить відомості про порядок ведення обліку фінансових операцій, внесення податкових зобов'язань та відображення їх у фінансовій звітності. Він також встановлює вимоги до контролю за правильністю обліку податкових платежів та відповідальність за порушення законодавства щодо податків. Таким чином, Господарський кодекс є основним документом, який визначає правові аспекти обліку розрахунків за податками на підприємствах в Україні [5].

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначає основні принципи організації бухгалтерського обліку та порядок

складання фінансової звітності на підприємствах. Закон встановлює стандарти обліку, згідно з якими підприємства здійснюють облік операцій із сплати податків. Відповідно до цього закону, підприємства зобов'язані вести облік податкових зобов'язань, включаючи реєстрацію операцій з податкового обліку, розрахунок сум податків, складання податкової звітності та подання її до контролюючих органів. Закон також встановлює вимоги до ведення первинної документації, аналізує порядок відображення податкових операцій у фінансовій звітності та регламентує порядок подання фінансової звітності, що дозволяє забезпечити відповідність облікових даних податковому законодавству та зменшити ризики фінансових перевірок та штрафів соціально-економічного характеру [28].

НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» встановлює стандарти обліку та звітності для підприємств з урахуванням їх фінансової діяльності, включаючи облік розрахунків за податками. Згідно з цим стандартом, підприємства повинні вести облік податкових зобов'язань та платежів у відповідності до вимог податкового законодавства та принципів бухгалтерського обліку. НП(С)БО 1 встановлює основні принципи обліку податків, зокрема щодо визнання, виміру, оцінки та звітності про податкові зобов'язання та платежі. Такий підхід сприяє забезпеченню достовірності та об'єктивності фінансової звітності підприємства, що є важливим для ефективного управління та відповідності законодавчим вимогам [29].

НП(С)БО 17 «Податок на прибуток» передбачає регулювання обліку розрахунків за податками у підприємствах, стандарт визначає порядок обліку податку на прибуток та пов'язаних з ним операцій у фінансовій звітності. Під час затвердження стандарту враховуються актуальне податкове законодавство та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, а також потреби та специфіка підприємства. Затвердження стандарту забезпечує єдність підходів до обліку податків і сприяє прозорості та достовірності фінансової звітності підприємства перед зацікавленими сторонами [30].

Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій є

ключовим документом, який регулює облік розрахунків за податками на підприємстві. Інструкція встановлює порядок відображення податкових операцій у бухгалтерському обліку, визначає рахунки для реєстрації податкових відомостей, вимоги до формування податкової звітності та порядок її подання до податкових органів. Враховуючи строгі вимоги податкового законодавства, ця Інструкція забезпечує правильний та систематизований облік розрахунків за податками, що допомагає підприємству вчасно та точно виконувати свої податкові зобов'язання перед державою [9].

Отже, нормативно-правове регулювання обліку розрахунків за податками підприємства відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного та законного функціонування підприємства. Чіткі правила та вимоги, встановлені податковим законодавством та іншими нормативно-правовими актами, дозволяють підприємствам вести облік податкових зобов'язань точно та відповідно до вимог. Крім того, таке регулювання сприяє забезпеченню високого рівня фінансової дисципліни та відповідальності перед державою. Тим самим, високий рівень дотримання податкового законодавства сприяє підтримці фінансової стабільності та довіри до підприємства як суб'єкта господарювання.

1.3 Економічний зміст податкового обліку та його місце у системі бухгалтерського обліку

Функціонування будь-якого суб'єкта господарювання супроводжується сплатою податкових платежів, які прямо чи опосередковано впливають на фінансові результати підприємства. Неповне нарахування, недоплата податків, несвоєчасне подання податкової звітності, помилки при організації податкового обліку передбачають застосування фінансових санкцій, стягнення штрафів, пені з платників податків. Для цього необхідно оптимізувати суму податкових платежів шляхом належної організації ефективного податкового обліку. Успішна оптимізація податкових процесів дозволить підприємствам мінімізувати ризики

фінансових санкцій і забезпечити стабільний фінансовий стан, що сприятиме їх подальшому розвитку та успіху.

Економічний зміст податкового обліку полягає в систематизації та обліку фінансових операцій, пов'язаних з обов'язковими платежами до бюджету у формі податків та зборів. Податковий облік є невід'ємною складовою системи бухгалтерського обліку, оскільки він відображає фінансові операції, які впливають на фінансове становище та результати діяльності підприємства. Таким чином, він забезпечує відображення фінансової діяльності з точки зору податкового законодавства та є важливим компонентом управління фінансами підприємства [13, с. 261].

Податковий облік - це система обліку та документування фінансових операцій, пов'язаних з обов'язковими податковими платежами, які здійснюються підприємствами відповідно до вимог податкового законодавства. Він включає в себе реєстрацію податкових зобов'язань, розрахунок податкових платежів, ведення податкової звітності та забезпечення виконання вимог податкового законодавства. Податковий облік має на меті забезпечити точне та своєчасне сплату податків, що є важливою складовою фінансової діяльності суб'єктів господарювання [17].

Основними завданнями податкового обліку є:

- обчислення податкової бази означає визначення суми доходу, витрат або інших фінансових показників, які використовуються для обчислення податків, для цього зазвичай застосовуються встановлені податковим законодавством правила та методи;

- після визначення податкової бази податки розраховуються шляхом застосування ставок оподаткування до цієї бази, що може включати такі види податків, як податок на прибуток, податок на додану вартість, податок на майно та інші [18, с. 29];

- підприємства зобов'язані складати та подавати податкові декларації, звіти та інші документи відповідно до вимог податкового законодавства, що включає в себе звіти про прибуток, податок на додану вартість, податок на майно тощо;

– податковий облік також забезпечує контроль за виконанням вимог податкового законодавства, що включає перевірку правильності розрахунків податків, вчасність їх сплати та відповідність діяльності підприємства вимогам закону [1, с. 38].

Економічний зміст податкового обліку полягає в наступному:

– формуванні достовірної інформації, що забезпечує збір та систематизацію інформації про доходи, витрати та інші фінансові показники підприємства, необхідні для обчислення податків, що дозволяє уряду мати чітке уявлення про фінансове становище платників податків та ефективніше використовувати бюджетні кошти [10, с. 314];

– податковий облік допомагає забезпечити своєчасну та правильну сплату податків до бюджету, оскільки це важливо для забезпечення фінансової стабільності держави та фінансування соціальних та економічних програм;

– податковий облік дозволяє контролювати дотримання платниками податків вимог податкового законодавства, а саме включає перевірку правильності розрахунків податків, відповідність декларацій податковому законодавству та виявлення порушень [14];

– податковий облік може також впливати на економічний розвиток, створюючи мотивацію для підприємств та громадян, наприклад, застосування податкових пільг або зниження податкових ставок може сприяти розвитку бізнесу та інвестиційній активності.

Податковий облік, визначений як складова частина бухгалтерського обліку, виконує ключову роль у забезпеченні правильного розрахунку та сплати податків. Він тісно пов'язаний з іншими видами обліку, такими як фінансовий, управлінський та статистичний облік, адже використовує дані, зібрані цими системами, для ведення податкової звітності та нарахування податків. Однак, податковий облік має свої особливості, що випливають з вимог податкового законодавства. Він включає в себе не лише реєстрацію фінансових операцій, а й перевірку відповідності їх податковим правилам, нарахування відповідних податків та складання податкової звітності для подання до відповідних податкових органів. Таким чином,

податковий облік відіграє важливу роль у виконанні податкових зобов'язань підприємства перед державою, забезпечуючи дотримання податкового законодавства та оптимізацію податкових платежів [21, с. 314].

Принципи ведення податкового обліку є важливою основою для забезпечення ефективності та правильності податкової діяльності підприємства, а саме:

- об'єктивність - цей принцип передбачає, що інформація, яка включається до податкового обліку, повинна бути об'єктивною та неупередженою, тобто означає, що дані про доходи, витрати та інші показники мають відповідати реальному стану справ;

- податковий облік має бути повним, що означає відображення всієї необхідної інформації для коректного розрахунку та сплати податків - це включає всі види доходів, витрат, податкові пільги та інші фактори, які впливають на податкові зобов'язання [24, с. 198];

- інформація в податковому обліку повинна бути оновленою та актуальною, що дозволяє забезпечити своєчасне розрахування та сплату податків, уникнення затримок та штрафів за несвоєчасну подачу звітності;

- при веденні податкового обліку необхідно дотримуватися вимог податкового законодавства, що означає, що всі операції та розрахунки повинні здійснюватися відповідно до чинного законодавства, без порушення податкових норм і правил [16, с. 217].

Дотримання принципів допомагає забезпечити відповідність податкового обліку вимогам законодавства та ефективну податкову стратегію підприємства.

Отже, економічний зміст податкового обліку полягає у забезпеченні ефективного контролю та обліку податкових зобов'язань підприємства перед державою. Податковий облік як підсистема бухгалтерського обліку відіграє важливу роль у фінансовому управлінні підприємством та забезпеченні його фінансової стійкості. Податковий облік враховує індивідуальні особливості оподаткування підприємства та забезпечує виконання його податкових зобов'язань відповідно до чинного законодавства. Він є необхідною складовою частиною

системи бухгалтерського обліку, що забезпечує відображення податкових операцій у фінансовій звітності та дозволяє підприємству здійснювати ефективний податковий управлінський процес.

РОЗДІЛ 2

СТАН ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ ТОВ « АТБ-МАРКЕТ»

2.1 Організаційні та технічні особливості діяльності ТОВ «АТБ-Маркет»

ТОВ «АТБ-Маркет» зареєстровано у 1999 році за адресою Дніпропетровська область, м. Дніпро, проспект О. Поля, буд. 40 із статутним капіталом 9930148 грн.

ТОВ «АТБ-Маркет» спеціалізується в роздрібній торгівлі та ефективно веде свою діяльність у неспеціалізованих магазинах, переважно пропонуючи широкий асортимент продуктів харчування, напоїв та тютюнових виробів, цей напрямок діяльності є ключовим для підприємства, вона активно працює над постійним розширенням та удосконаленням свого товарного ряду, забезпечуючи споживачам доступ до якісних та різноманітних продуктів на кожному етапі розвитку.

ТОВ «АТБ-Маркет» є інноваційною українською мережею продуктових супермаркетів, що відрізняється відмінною концепцією та доступністю продуктів. ТОВ «АТБ-Маркет» входить у склад динамічної корпорації АТБ та визначається не лише своїм ринковим позиціонуванням, але й власним стратегічним спрямуванням у сферах управління активами, роздрібною торгівлі, виробництва та спортивного відпочинку.

Місією ТОВ «АТБ-Маркет» є надання високоякісних товарів та послуг у сфері роздрібною торгівлі, сприяючи зручності та задоволенню потреб наших клієнтів. ТОВ «АТБ-Маркет» прагне створювати доступні, інноваційні та сталі рішення, що полегшують повсякденне життя споживачів [23].

Бачення ТОВ «АТБ-Маркет» полягає в тому, щоб стати лідером у сфері роздрібною торгівлі, визнаним своєю відмінністю та відданістю задоволенню потреб наших клієнтів. ТОВ «АТБ-Маркет» прагне бути невід'ємною частиною життя спільнот, де ми працюємо та обслуговуємо.

Цілі формування фінансової стратегії ТОВ «АТБ-Маркет»:

- збільшення частки ринку до 35% до 2025 року;
- збільшення чистого прибутку на 10% щороку;
- підвищення рентабельності власного капіталу до 20% до 2025 року [23].

Протягом своєї історії ТОВ «АТБ-Маркет» розвинуло найбільшу роздрібну мережу національного масштабу супермаркетів, що служить яскравим прикладом успішного розвитку українського бізнесу. На початок 2022 року, торговельна мережа «АТБ» нараховувала 1346 магазинів, розташованих у 294 населених пунктах 22 областей України та продовжує демонструвати вражаючі темпи зростання (рис.2.1) [13].

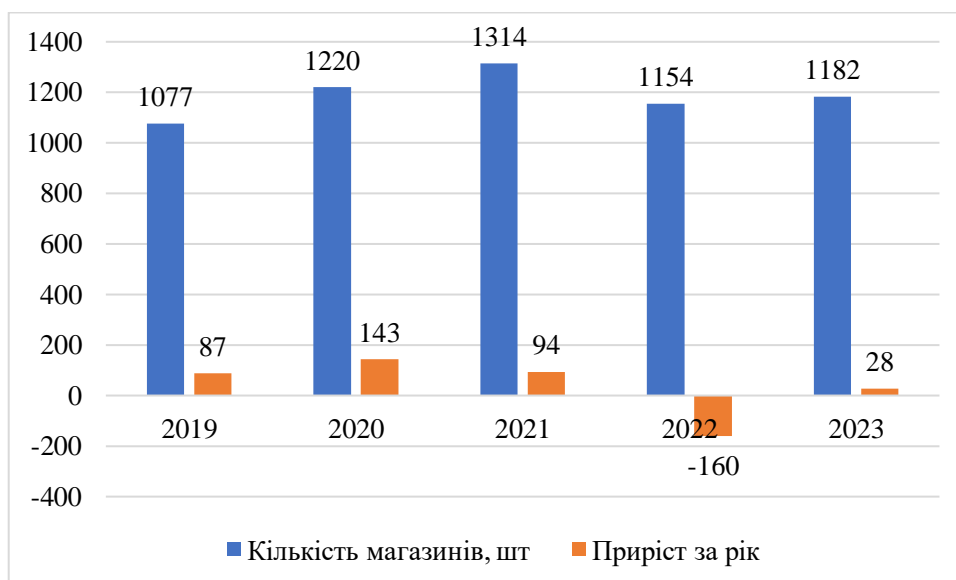

Рисунок 2.1 - Приріст магазинів ТОВ «АТБ-Маркет» за 2019-2023 рр. одиниць

Джерело: складено за даними ТОВ «АТБ-Маркет» [23]

Успіх ТОВ «АТБ-Маркет» базується на науково виважених стратегіях у сферах фінансів, маркетингу, логістики та контролю якості продовольчих товарів. Інноваційний підхід до обслуговування клієнтів дозволяє ТОВ «АТБ-Маркет» утримувати лідерські позиції в торговій галузі країни. Високий рівень довіри споживачів відображається в численності покупців, обсягу товарообігу та податкових витрат підприємства. Щоденно магазини мережі «АТБ» відвідують понад 4 мільйони українців, підтверджуючи їх вибір цієї надійної торговельної марки [13].

Успішне функціонування ТОВ «АТБ-Маркет» неможливе без чіткої та ефективної системи внутрішнього управління. Організаційна структура, що включає у себе упорядковані системи виробничих відносин та ресурсний потік, а також їх керівництво та взаємодію, визначає основи функціонування ТОВ «АТБ-Маркет» та забезпечує досягнення стратегічних цілей бізнесу (рис. 2.2).

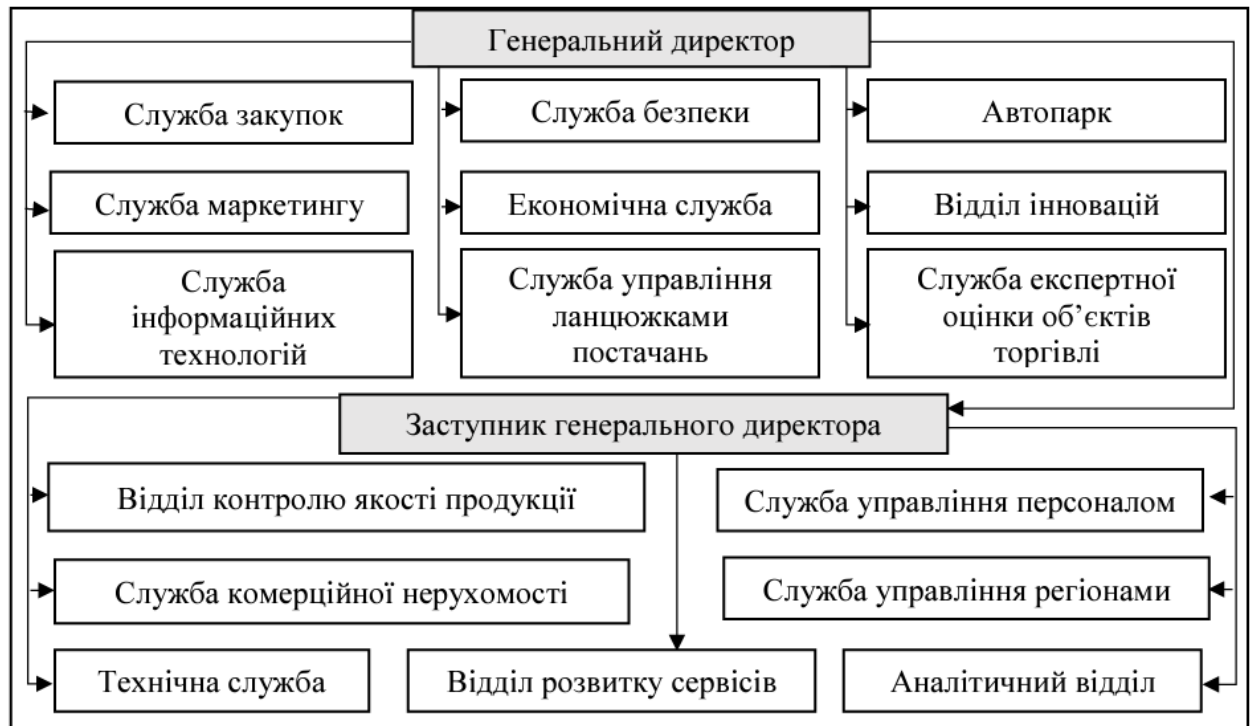

Рисунок 2.2 - Організаційна структура ТОВ «АТБ-Маркет»

Джерело: запозичено у ТОВ «АТБ-Маркет» [23]

Внутрішня структура ТОВ «АТБ-Маркет» включає в себе чітко визначені ланки управління та робочі групи, які спрямовані на виконання конкретних завдань. Керівництво ТОВ «АТБ-Маркет» визначається за принципами відповідальності та координації функцій. Звідси можна виокремити ключові елементи системи управління, такі як взаємодія між підрозділами, розподіл обов'язків, та система контролю за виконанням завдань. Окрім того, ефективно внутрішнє управління враховує також виробничі відносини та ресурсний плин. Оптимізація цих аспектів сприяє забезпеченню ефективності виробничих процесів та раціональному використанню ресурсів. Таким чином, організаційна структура ТОВ «АТБ-Маркет» слугує не лише основою для внутрішнього управління, але й

ключовим фактором, що визначає успішність та стратегічну орієнтацію цього підприємства [23].

Основні економічні показники діяльності ТОВ «АТБ-Маркет» подано у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Економічні показники діяльності ТОВ «АТБ-Маркет» за 2021-2023 рр. тис. грн

Показник	Роки			Абсол. відхилення, тис. грн+/-	
	2021	2022	2023	2023/2021	2023/2022
Персонал, осіб	60782	48872	44094	-16688	-4778
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн	123864393	148745255	181089665	57225272	32344410
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	92747990	110486259	133239847	40491857	22753588
Власний капітал, тис. грн.	4530807	498025	4545998	15191	4047973
Позиковий капітал, тис. грн.	27989397	27241112	34289242	6299845	7048130
Прибуток (збиток) від операційної діяльності, тис. грн	11906670	4625556	622989	-11283681	-4002567
Чистий фінансовий результат, тис. грн	8328888	2527644	-434253	-8763141	-2961897
Валовий прибуток, тис. грн.	38258996	3356764	-191088	-38450084	-3547852
Загальний капітал, тис. грн.	42395449	41080714	47507642	5112193	6426928

Джерело: складено за даними ТОВ «АТБ-Маркет» [31, 32, 33] (додатки А, Б, В)

Відповідно до табл. 2.1 в ТОВ «АТБ-Маркет» відбулося зменшення чисельності персоналу з 60 782 осіб у 2021 році до 44 094 осіб у 2023 році свідчить про можливу оптимізацію виробничих процесів та зменшення обсягів роботи.

На фоні зростання чистого доходу від реалізації продукції ТОВ «АТБ-Маркет» з 123 864 393 тис. грн у 2021 році до 181 089 665 тис. грн у 2023 році спостерігається позитивна динаміка у виробничій діяльності підприємства.

Збільшення собівартості реалізованої продукції з 92 747 990 тис. грн у 2021 році до 133 239 847 тис. грн у 2023 році вказує на можливий ріст витрат на збут в ТОВ «АТБ-Маркет».

Незважаючи на збільшення власного капіталу з 4 530 807 тис. грн у 2021 році до 4 545 998 тис. грн у 2023 році, спостерігається зменшення чистого фінансового результату, що може вплинути на фінансову стабільність ТОВ «АТБ-Маркет».

У 2023 році ТОВ «АТБ-Маркет» зафіксувала втрати від операційної діяльності та валовий збиток, що може вимагати перегляду стратегії ведення бізнесу та фінансових планів.

Загальний капітал ТОВ «АТБ-Маркет» зріс з 42 395 449 тис. грн у 2021 році до 47 507 642 тис. грн у 2023 році, що вказує на загальний позитивний тренд, але необхідно уважно вивчати його структуру та використання для забезпечення стійкого розвитку підприємства.

Основні показники податків ТОВ «АТБ-Маркет» подано у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 - Основні показники податків ТОВ «АТБ-Маркет» за 2021-2023 рр.
тис. грн

Показник	Роки			Абсолютне відхилення, тис. грн+/-	
	2021	2022	2023	2023/2021	2023/2022
Зобов'язань з податків і зборів	12631034	13753491	17534852	4903818	3781361
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	1635338	1574155	103227	-1532111	-1470928
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	4318733	5335852	7 378 052	3059319	2042200
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	6676963	6843484	10053573	3376610	3210089

Джерело: складено за даними ТОВ «АТБ-Маркет» [31, 32, 33]

Відповідно до табл. 2.2 зростання зобов'язань з податків і зборів ТОВ «АТБ-Маркет» з 12 631 034 тис. грн у 2021 році до 17 534 852 тис. грн у 2023 році свідчить про збільшення фінансових зобов'язань перед бюджетом, що може вплинути на фінансовий стан ТОВ «АТБ-Маркет».

Зменшення витрат на оплату зобов'язань з податку на прибуток з 1 635 338 тис. грн у 2021 році до 103 227 тис. грн у 2023 році може бути наслідком оптимізації податкових стратегій або зменшення прибутковості ТОВ «АТБ-Маркет».

Збільшення витрат на оплату зобов'язань з податку на додану вартість ТОВ «АТБ-Маркет» з 4 318 733 тис. грн у 2021 році до 7 378 052 тис. грн у 2023 році може свідчити про зростання обсягів операцій і оборотів підприємства, що може бути позитивним сигналом для ринкової активності.

Загальне зростання витрат на оплату зобов'язань з інших податків і зборів ТОВ «АТБ-Маркет» з 6 676 963 тис. грн у 2021 році до 10 053 573 тис. грн у 2023 році також вказує на збільшення фінансових зобов'язань перед державою, що може вимагати додаткової уваги і контролю управління фінансами підприємства.

Аналіз ліквідності є важливим етапом у веденні обліку розрахунків за податками для ТОВ «АТБ-Маркет». Ліквідність визначає готовність підприємства вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання, включаючи сплату податків, що є важливим аспектом фінансового управління. Враховуючи специфіку оподаткування та обсяги фінансових потоків, важливо провести аналіз ліквідності для ефективного планування та управління фінансами підприємства (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Аналіз ліквідності ТОВ «АТБ-Маркет» за 2021-2023 рр.

Назва показника	2021	2022	2023	Теоретично достатнє значення
1	2	3	4	5
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможність)	0,23	0,31	0,39	Більше 0,2

Продовження таблиці 2.3

1	2	3	4	5
Проміжний коефіцієнт покриття балансу	0,27	0,31	0,40	Більше 0,7-0,8
Коефіцієнт покриття балансу	0,57	0,66	0,67	Більше 2-2,5
Частка оборотних коштів у активах	0,38	0,44	0,48	Збільшення
Частка власних оборотних коштів у запасах	-1,55	-1,08	-1,37	Більше 0,5

Джерело: складено за даними ТОВ «АТБ-Маркет» [13]

Відповідно до табл. 2.3 коефіцієнт абсолютної ліквідності зростає з 0,23 до 0,39 протягом трьох років, що свідчить про покращення платоспроможності ТОВ «АТБ-Маркет»

Проміжний та коефіцієнт покриття балансу ТОВ «АТБ-Маркет» також демонструють позитивну динаміку збільшення з 0,27 до 0,40 протягом аналізованого періоду.

Частка оборотних коштів у активах зростає з 0,38 до 0,48, що свідчить про підвищення ефективності використання активів ТОВ «АТБ-Маркет».

Частка власних оборотних коштів у запасах ТОВ «АТБ-Маркет» залишається від'ємною, що може вказувати на неефективне управління запасами та потребу в подальшому вдосконаленні цього процесу.

Аналіз ділової активності у контексті обліку розрахунків за податками у ТОВ «АТБ-Маркет» є важливим етапом у забезпеченні фінансової стабільності та ефективного управління підприємством. Точний аналіз ділової активності дозволяє виявити ключові аспекти оподаткування, виявити потенційні ризики та можливості для оптимізації податкових платежів (табл. 2.4). Важливо розглянути специфіку діяльності ТОВ «АТБ-Маркет» та визначити оптимальні стратегії управління податковими обов'язками для забезпечення ефективної роботи підприємства.

Таблиця 2.4 – Аналіз ділової активності ТОВ «АТБ-Маркет» за 2021-2023 рр.

Назва показника	2021	2022	2023	Теоретично достатнє значення
Загальна оборотність капіталу	2,92	3,62	3,81	Збільшення
Оборотність запасів	15,94	17,27	21,64	Збільшення
Оборотність дебіторської заборгованості	69,97	158,16	191,22	Збільшення
Середній строк обороту дебіторської заборгованості	0,01	0,01	0,01	Зменшення
Оборотність кредиторської заборгованості	7,44	11,25	9,93	Збільшення
Середній строк обороту кредиторської заборгованості	0,13	0,09	0,10	Зменшення
Фондовіддача необоротних активів	5,18	7,16	8,09	Збільшення
Оборотність власного капіталу	27,34	298,67	39,83	Збільшення

Джерело: складено за даними ТОВ «АТБ-Маркет» [31, 32, 33]

Загальна оборотність капіталу виросла з 2,92 в 2021 році до 3,81 в 2023 році, що свідчить про більш ефективне використання капіталу для здійснення операцій.

Оборотність запасів та оборотність дебіторської заборгованості ТОВ «АТБ-Маркет» також збільшилися протягом трьох років, що вказує на покращення управління запасами та ефективність відрахувань від клієнтів.

Оборотність кредиторської заборгованості ТОВ «АТБ-Маркет» зросла до 2022 року, вона зменшилася до 9,93 в 2023 році. Середній строк обороту кредиторської заборгованості також залишається на низькому рівні, що може свідчити про ефективне управління кредиторською заборгованістю.

За три звітні роки фондівіддача необоротних активів зросла з 5,18 до 8,09, що свідчить про позитивну динаміку використання основних засобів та майна компаній для генерації прибутку. Оборотність власного капіталу також зросла протягом періоду від 27,34 до 39,83, що може вказувати на підвищення ефективності використання власних ресурсів для здійснення операційної діяльності.

Загалом, аналіз цих показників демонструє позитивні тенденції у фінансовій діяльності ТОВ «АТБ-Маркет», але також вказує на можливість певних ризиків та викликів, які потребують уваги та подальшого вивчення.

Аналіз фінансової стійкості при аналізі обліку розрахунків за податками у ТОВ «АТБ-Маркет» визначається як ключовий етап управління фінансовими ресурсами підприємства. Оцінка фінансової стійкості дозволяє з'ясувати ефективність та надійність системи обліку податків, а також визначає рівень здатності підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання вчасно та без перешкод. Враховуючи динаміку фінансових показників та тенденції розвитку підприємства, аналіз фінансової стійкості допомагає у прийнятті обґрунтованих управлінських рішень та стратегічному плануванні (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Аналіз фінансової стійкості ТОВ «АТБ-Маркет» за 202-2023 рр.

Назва показника	2021	2022	2023	Теоретично достатнє значення
Коефіцієнт співвідношення позичених і власних коштів	8,36	72,49	9,45	Менше 1
Коефіцієнт автономії	0,11	0,01	0,10	Більше 0,5
Коефіцієнт маневреності власних коштів	-2,66	-18,60	-2,52	Якомога більший
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,89	0,88	0,90	Менше 0,5
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,69	0,95	0,66	Зменшення коефіцієнта
Коефіцієнт фінансового левериджу	2,18	17,79	1,91	Менше 0,5
Показник заборгованості кредиторам	0,50	0,40	0,47	Якомога менший

Джерело: складено за даними ТОВ «АТБ-Маркет» [31, 32, 33]

Відповідно до табл. 2.5 коефіцієнт покриття поточних зобов'язань вказує на здатність ТОВ «АТБ-Маркет» покрити свої поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів. У 2021 році цей коефіцієнт був на високому рівні 8,36, що свідчить про достатність оборотних активів. У 2022 році значення коефіцієнту зросло до 72,49, що вказує на дуже високий запас оборотних активів. У 2023 році цей показник знову залишився на високому рівні 9,45, що говорить про достатність оборотних активів для покриття поточних зобов'язань.

Коефіцієнти фінансової незалежності, такі як коефіцієнт автономії та коефіцієнт концентрації залученого капіталу, показують рівень залежності підприємства від залучених коштів. Значення коефіцієнта автономії від 0,01 до 0,11 у період з 2021 по 2023 рік свідчить про низький рівень фінансової незалежності підприємства, деяку залежність від залучених коштів. Коефіцієнт концентрації залученого капіталу залишався стабільним та високим протягом років, що вказує на те, що власний капітал підприємства сконцентрований в руках обмеженого кола власників.

Коефіцієнти фінансового левериджу ТОВ «АТБ-Маркет», такі як коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів та коефіцієнт фінансового левериджу, вказують на рівень залежності підприємства від залучених коштів. Значення коефіцієнта довгострокового залучення позикових коштів з 0,66 до 0,95 у період з 2021 по 2023 рік свідчить про високий рівень залежності підприємства від довгострокових позикових коштів. Коефіцієнт фінансового левериджу також зростає в 2022 році, але знижується в 2023 році, вказуючи на значний вплив залучених коштів на власний капітал ТОВ «АТБ-Маркет».

Аналіз рентабельності є важливим інструментом в управлінні фінансами підприємства, таким як ТОВ «АТБ-Маркет», що дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів та прибутковість бізнесу шляхом порівняння витрат і доходів. Аналіз рентабельності розкриває ключові аспекти фінансової діяльності підприємства і допомагає у прийнятті обґрунтованих управлінських рішень. Для ТОВ «АТБ-Маркет» аналіз є важливим для забезпечення стабільності та конкурентоспроможності на ринку (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Аналіз рентабельності ТОВ «АТБ-Маркет» за 202-2023 рр.

Назва показника	2021	2022	2023	Теоретично достатнє значення
Рентабельність продаж	112%	134%	136%	Більше 20%
Рентабельність операційної діяльності	9%	3%	34%	Більше 20%
Рентабельність від усіх видів діяльності до оподаткування	4%	114%	-5%	Більше 20%
Рентабельність капіталу	24%	8%	-40%	Більше 20%

Джерело: складено за даними ТОВ «АТБ-Маркет» [31, 32, 33]

Відповідно до табл. 2.6 у 2021 році рентабельність продажів ТОВ «АТБ-Маркет» становила 112%, що свідчить про високий рівень і показує ефективне використання активів ТОВ «АТБ-Маркет» для генерування доходів від продажів. У наступному році, 2022, цей показник зріс до 134%, що свідчить про ще більше покращення ефективності використання активів. У 2023 році рентабельність продажів досягла рівня 136%, що також є дуже високим показником і свідчить про подальше зростання ефективності використання активів для генерування доходів від продажів.

У 2021 році рентабельність операційної діяльності ТОВ «АТБ-Маркет» склала лише 9%, що є низьким рівнем і вказує на недостатню генерацію прибутку від основної діяльності підприємства. У наступному році, 2022, цей показник ще зменшився до 3%, що є дуже низьким рівнем та вказує на значне погіршення ефективності основної діяльності ТОВ «АТБ-Маркет». Проте, у 2023 році рентабельність операційної діяльності стрімко зросла до 34%, що свідчить про значне покращення ефективності основної діяльності ТОВ «АТБ-Маркет».

Отже, організаційні та фінансові особливості діяльності ТОВ «АТБ-Маркет» свідчать про стабільність та значний обсяг операцій підприємства, але також вказують на важливі виклики, які можуть вплинути на її фінансовий стан у майбутньому. Зростання обсягів реалізації продукції та збільшення фінансових

зобов'язань перед державою свідчать про активність ТОВ «АТБ-Маркет» на ринку, але потребують додаткового контролю та управління фінансами для забезпечення стійкості та ефективності діяльності в майбутньому.

2.2 Документування операцій за податками ТОВ «АТБ-Маркет»

В сучасних умовах господарювання правильне документування операцій за податками стає ключовим елементом ефективного фінансового управління підприємством. ТОВ «АТБ-Маркет» як велика мережа роздрібних магазинів, здійснює значну кількість операцій, пов'язаних з податками. Ефективне документування цих операцій є необхідною передумовою для забезпечення відповідності законодавству та зменшення ризиків податкових перевірок.

ТОВ «АТБ-Маркет» є платником податків відповідно до чинного законодавства України. Основними податковими зобов'язаннями ТОВ «АТБ-Маркет» є:

- Податок на прибуток підприємств;
- ПДФО;
- Податок на додану вартість;
- Податок на нерухоме майно;
- Акцизний податок.

Документальне оформлення операцій із нарахування та сплати податків є ключовим елементом фінансової та податкової діяльності, даний процес вимагає відповідності високим стандартам точності, відповідальності та дотримання всіх вимог податкового законодавства [35].

Документація, яка супроводжує операції із нарахування та сплати податків, не лише фіксує юридичний статус податкових зобов'язань ТОВ «АТБ-Маркет», але й слугує ключовим інструментом для забезпечення фінансової прозорості та внутрішнього контролю. Вимоги до документального оформлення операцій із нарахування та сплати податків ТОВ «АТБ-Маркет» встановлені в Податковому кодексі України, де передбачено, що платник податків зобов'язаний вести облік

доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування, а також нарахування та сплати податків і зборів.

Документальне оформлення операцій із нарахування та сплати податків підприємства ТОВ «АТБ-Маркет» здійснюється шляхом використання сучасної та надійної програми «М.Е.Дос» - цей програмний продукт визначається своєчасністю, ефективністю та високою ступенем автоматизації бухгалтерського обліку та податкового звітності.

Основні документи ТОВ «АТБ-Маркет», що використовуються для документального оформлення операцій із нарахування та сплати податків[23]:

- податкові декларації є основними документами, що подаються платниками податків до податкових органів, вони містять інформацію про доходи, витрати, об'єкти оподаткування та податкові зобов'язання ТОВ «АТБ-Маркет»;

- документами, що підтверджують нарахування та сплату податків, вони складаються платниками податків самостійно і подаються до податкових органів разом із податковими деклараціями.

- інші документи, що підтверджують факти здійснення господарських операцій ТОВ «АТБ-Маркет», які мають податкове значення, до таких документів належать, зокрема:

- Акти виконаних робіт (наданих послуг);
- Видатковий ордер (додаток Л);
- Прибутковий касовий ордер (додаток Д);
- Товарні накладні;
- Касові чеки;
- Банківські виписки (додаток Ж);
- Договори;
- Рахунки-фактури (додаток К);
- Розрахунки коригування тощо.

Документи, що підтверджують операції з нарахування та сплати податків ТОВ «АТБ-Маркет», мають містити такі обов'язкові реквізити [23]:

- Найменування документа;

- Дата складання документа;
- Підпис особи, яка склала документ;
- Підпис особи, відповідальної за здійснення операції.

Основні документи, що використовуються для документування операцій за податками в ТОВ «АТБ-Маркет» поділяються [23]:

1) Первинні документи, які фіксують факт здійснення господарської операції в момент її виникнення. До первинних документів ТОВ «АТБ-Маркет» належать:

- Рахунок-фактура використовується для оформлення купівлі-продажу товарів та послуг;
- Акт приймання-передачі використовується для оформлення передачі товарів або майна від одного суб'єкта господарювання до іншого;
- Видаткова накладна використовується для оформлення видачі готівки з каси ТОВ «АТБ-Маркет»;
- Інші документи, передбачені законодавством.

2) Регістри бухгалтерського обліку - це документи, в яких систематизуються та накопичуються дані про господарські операції на основі первинних документів. До реєстрів бухгалтерського обліку ТОВ «АТБ-Маркет» належать:

- Журнали використовуються для хронологічного запису господарських операцій ТОВ «АТБ-Маркет»;
- Відомості використовуються для систематизації даних про господарські операції ТОВ «АТБ-Маркет» за певними ознаками;
- Головна книга використовується для узагальнення даних про господарські операції з усіх реєстрів бухгалтерського обліку ТОВ «АТБ-Маркет».

У програмі «М.Е.Дос» для документального оформлення операцій із нарахування та сплати податків ТОВ «АТБ-Маркет» використовуються такі основні функції:

- формування податкових декларацій - у програмі «М.Е.Дос» реалізовано можливість автоматичного формування податкових декларацій на підставі даних бухгалтерського обліку.

- формування розрахунків податків - у програмі «М.Е.Дос» реалізовано можливість автоматичного формування розрахунків податків на підставі даних податкових декларацій [22].

- внесення даних про інші документи, що підтверджують факти здійснення господарських операцій, які мають податкове значення. У програму «М.Е.Дос» можна вносити дані про інші документи, що підтверджують факти здійснення господарських операцій, які мають податкове значення, ці дані використовуються для розрахунку податкових зобов'язань платника податків.

Отже, документування операцій за податками в ТОВ «АТБ-Маркет» здійснюється за допомогою програми «М.Е.Дос» програма відповідає всім вимогам податкового законодавства та дозволяє ефективно збирати, обробляти та зберігати всю необхідну інформацію про операції, пов'язані з оподаткуванням. Використання програми «М.Е.Дос» сприяє точному і повному документуванню операцій, що дозволяє уникнути можливих проблем з податковими органами та забезпечує відповідність підприємства всім вимогам законодавства.

2.3 Аналітичний та синтетичний облік податків ТОВ «АТБ-Маркет»

Аналітичний та синтетичний облік податків ТОВ «АТБ-Маркет» відіграють важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності та ефективного управління фінансами підприємства. Аналіз і синтез податкових показників дозволяє не лише вчасно реагувати на зміни в законодавстві та оптимізувати податкові витрати, а й забезпечує об'єктивну оцінку фінансового стану підприємства.

Аналітичний облік нарахування та сплати податків є важливою складовою фінансового управління ТОВ «АТБ-Маркет» - цей вид обліку передбачає детальне вивчення кожного етапу оподаткування, розбиваючи його на конкретні компоненти для більш глибокого аналізу та контролю.

Проведення аналітичного обліку дозволяє виявити ключові аспекти нарахування та сплати податків ТОВ «АТБ-Маркет», такі як податкові зобов'язання, знехтування чи можливості оптимізації. Такий деталізований підхід допомагає підприємству вчасно ідентифікувати потенційні ризики та забезпечує точність фінансового обліку.

Крім того, аналіз аналітичного обліку надає ТОВ «АТБ-Маркет» можливість визначити ефективні стратегії оптимізації податкових зобов'язань, підвищити ефективність операцій та забезпечити відповідність податковому законодавству.

Синтетичний облік нарахування та сплати податків ТОВ «АТБ-Маркет» є ключовим елементом фінансового обліку, який забезпечує загальний огляд податкових зобов'язань на великому рівні, цей підхід дозволяє узагальнено відобразити фінансові потоки, пов'язані з податками, і включає їх до загальної фінансової звітності ТОВ «АТБ-Маркет».

Основні аспекти синтетичного обліку нарахування та сплати податків ТОВ «АТБ-Маркет» включають в себе фіксацію обов'язкових платежів, стягнених на підприємство згідно із законодавством, цей облік дає можливість керівництву ТОВ «АТБ-Маркет» швидко оцінити обсяг податкових витрат та зобов'язань, що є важливим для планування фінансових ресурсів та уникнення можливих фінансових ризиків.

Відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій, а також відповідно до Інструкції щодо застосування, проводиться систематичний облік нарахування та сплати податку на прибуток [9]. Автоматизована робоча система обліку нарахування та сплати податку на прибуток включає в себе завдання з узагальнення інформації на аналітичних і синтетичних рахунках, що передбачає подальше угруповання отриманих даних за одним чи декількома рахунками з метою формування інформації для складання звітності, проведення аналізу, здійснення контролю та прийняття управлінських рішень. Використання автоматизованої системи дозволяє ефективно та точно виконувати операції з обліку

податків ТОВ «АТБ-Маркет», забезпечуючи високий рівень організації та контролю в бухгалтерському обліку підприємства.

Для організації синтетичного обліку нарахування та сплати податків підприємство використовуються такі методи [9]:

1) Метод журнально-ордерної форми обліку, при використанні методу журнально-ордерної форми обліку нарахування та сплати податків відображаються в журналі-ордері № 12 «Розрахунки з бюджетом», у журналі-ордері відображаються такі дані:

- дата операції;
- найменування операції;
- сума операції;
- коментар до операції.

2) Метод подвійного запису - при використанні методу подвійного запису нарахування та сплати податків відображаються в бухгалтерських проводках. Для кожного виду податку слід використовувати такі бухгалтерські проводки:

Нарахування та сплата податку:

- Дт 64 «Розрахунки за податками»;
- Дт 68 «Розрахунки з бюджетом»;
- Кт 311 «Поточні рахунки в національній валюті».

Для організації аналітичного обліку нарахування та сплати податків підприємство ТОВ «АТБ-Маркет» можуть використовувати такі методи:

- метод рахунково-шахового обліку;
- метод карткового обліку.

При використанні методу карткового обліку для кожного виду податку відкривається картку аналітичного обліку, де у картці аналітичного обліку відображаються такі дані:

- дата операції;
- найменування операції;
- сума операції;
- сальдо на початок періоду;

- сальдо на кінець періоду.

Синтетичний облік нарахування та сплати податків підприємства ТОВ «АТБ-Маркет» ведеться на субрахунках рахунку 64 «Розрахунки з бюджетом». На субрахунках рахунку 64 відображаються такі види податків[9]:

- розрахунки з бюджетом з податку на прибуток підприємств;
- розрахунки з бюджетом з податку на додану вартість;
- розрахунки з бюджетом з податку на доходи фізичних осіб;
- розрахунки з бюджетом з податку на нерухоме майно;
- розрахунки з бюджетом з податку на землю;
- розрахунки з бюджетом з акцизного податку;
- розрахунки з бюджетом з інших податків та зборів.

Основним завданням синтетичного обліку нарахування та сплати податків в ТОВ «АТБ-Маркет» є забезпечення достовірного відображення в бухгалтерському обліку інформації про розрахунки підприємства з бюджетом.

Синтетичний облік нарахування та сплати податків в ТОВ «АТБ-Маркет» дозволяє:

- контролювати правильність нарахування та сплати податків;
- забезпечити достовірність даних про розрахунки з бюджетом;
- забезпечити захист прав підприємства у разі проведення перевірок контролюючими органами.

Порядок визначення суми податку на прибуток є ключовим етапом в обліку діяльності підприємства, і в разі ТОВ «АТ-Маркет» цей процес відображений на рисунку 2.3. Визначення оптимального підходу до розрахунку податкових зобов'язань відіграє важливу роль у фінансовому управлінні та забезпеченні фінансової стійкості підприємства. Зазначений порядок відображає систему раціональних методів та процедур, які використовуються в обліку при прийнятті рішень щодо суми податку на прибуток для ТОВ «АТБ-Маркет».

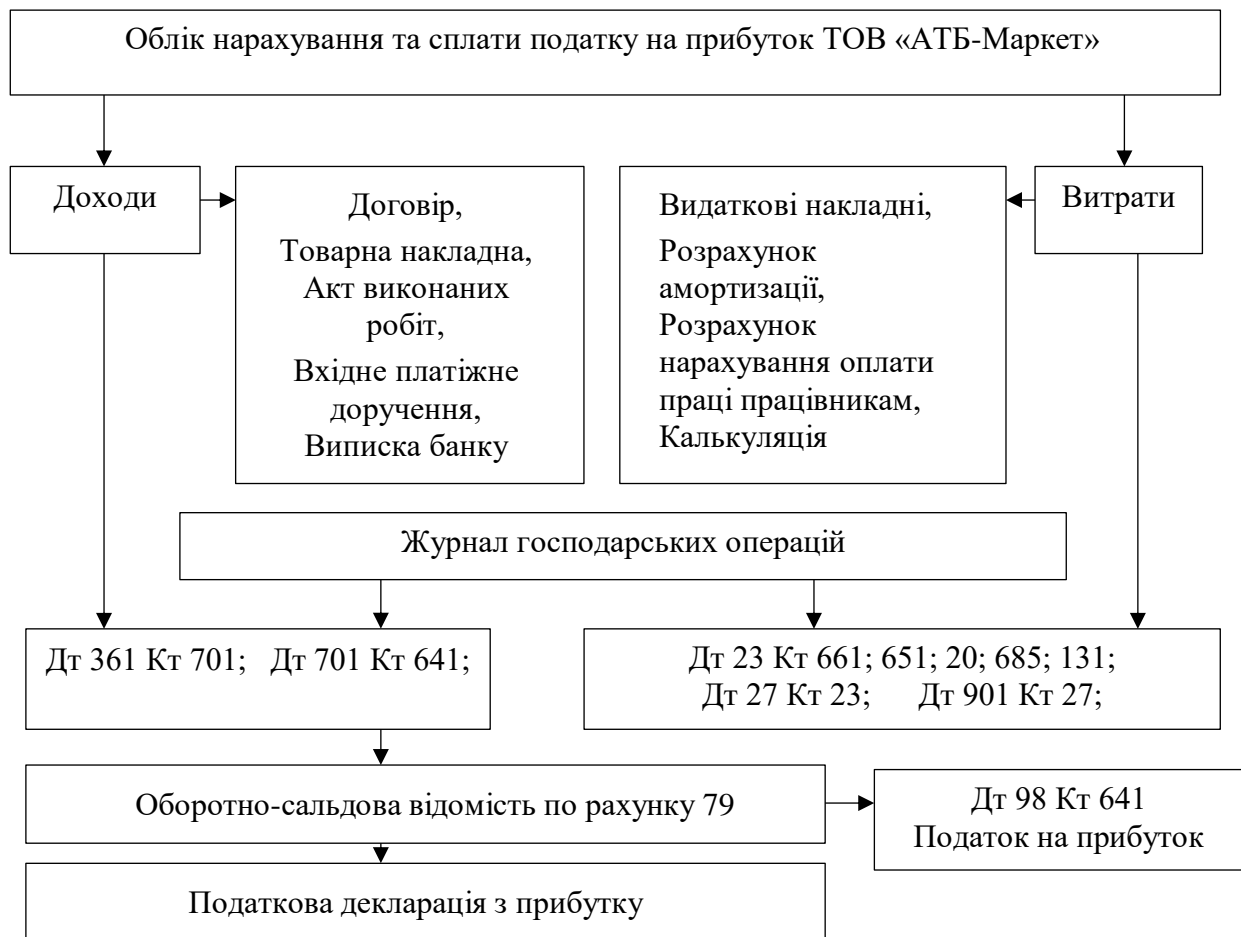

Рисунок 2.3 - Облік нарахування та сплати податку на прибуток ТОВ «АТБ-Маркет»

Джерело: розроблено на основі даних ТОВ «АТБ-Маркет» [23]

У ТОВ «АТБ-Маркет» ведеться великий обсяг кореспонденції з обліку податку на прибуток, яка включає в себе різноманітні документи та листування з податковими органами, бухгалтерськими службами та іншими зацікавленими сторонами. Кореспонденція є важливою складовою процесу обліку податків і вимагає уважного контролю та систематизації для забезпечення відповідності законодавству та оптимального використання фінансових ресурсів підприємства. Типова кореспонденція обліку податку на прибуток у ТОВ «АТБ-Маркет» подано у табл. 2.7.

У результаті аналізу обліку нарахування та сплати податку на прибуток ТОВ «АТБ-Маркет» виявлено, що підприємство використовує раціональні підходи та ефективні документаційні процеси для забезпечення контролю за нарахуванням та своєчасною сплатою податку.

Таблиця 2.7 – Відображення в обліку операцій з податку на прибуток у ТОВ «АТБ-Маркет»

Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
	дебет	кредит
Нараховано податок на прибуток	98 «Податок на прибуток»	641/2 «Розрахунки за податком на прибуток»
Перераховано до бюджету суму податку на прибуток	641/2 «Розрахунки за податком на прибуток»	31 «Рахунки в банках»
Відображено суму відстроченого податкового активу	17 «Відстрочені податкові активи»	17 «Відстрочені податкові активи»
Відображено відстрочені податкові зобов'язання	98 «Податок на прибуток»	54 «Відстрочені податкові зобов'язання»

Джерело: складено за даними ТОВ «АТБ-Маркет» [23]

Систематизація даних у синтетичному та аналітичному обліку дозволяє не лише забезпечити відповідність податкових зобов'язань законодавчим вимогам, але й забезпечити важливу інформацію для фінансового управління та прийняття стратегічних рішень в ТОВ «АТБ-Маркет».

ТОВ «АТБ-Маркет» є платником ПДВ з 1999 року та індивідуальний податковий номер: 304872104175 [23]. При здійсненні закупівель сировини для виробництва продукції ТОВ «АТБ-Маркет» отримує право на податковий кредит. В таких випадках, коли здійснюються авансові платежі, використовується рахунок 644 «Податковий кредит», який призначений для тимчасового утримання коштів і закривається під час реалізації постачання. Аналіз оборотно-сальдової відомості важливий для контролю за виконанням усіх постачань сировини згідно з укладеними договорами. Усе це відображено в обліковій системі ТОВ «АТБ-Маркет», яка детально представлена на рисунку 2.4.

Аналізуючи облік нарахування та сплати податку на додану вартість (ПДВ) у діяльності ТОВ «АТБ-Маркет», варто відзначити, що підприємство впевнено виконує свої зобов'язання щодо сплати податку (табл.2.8).

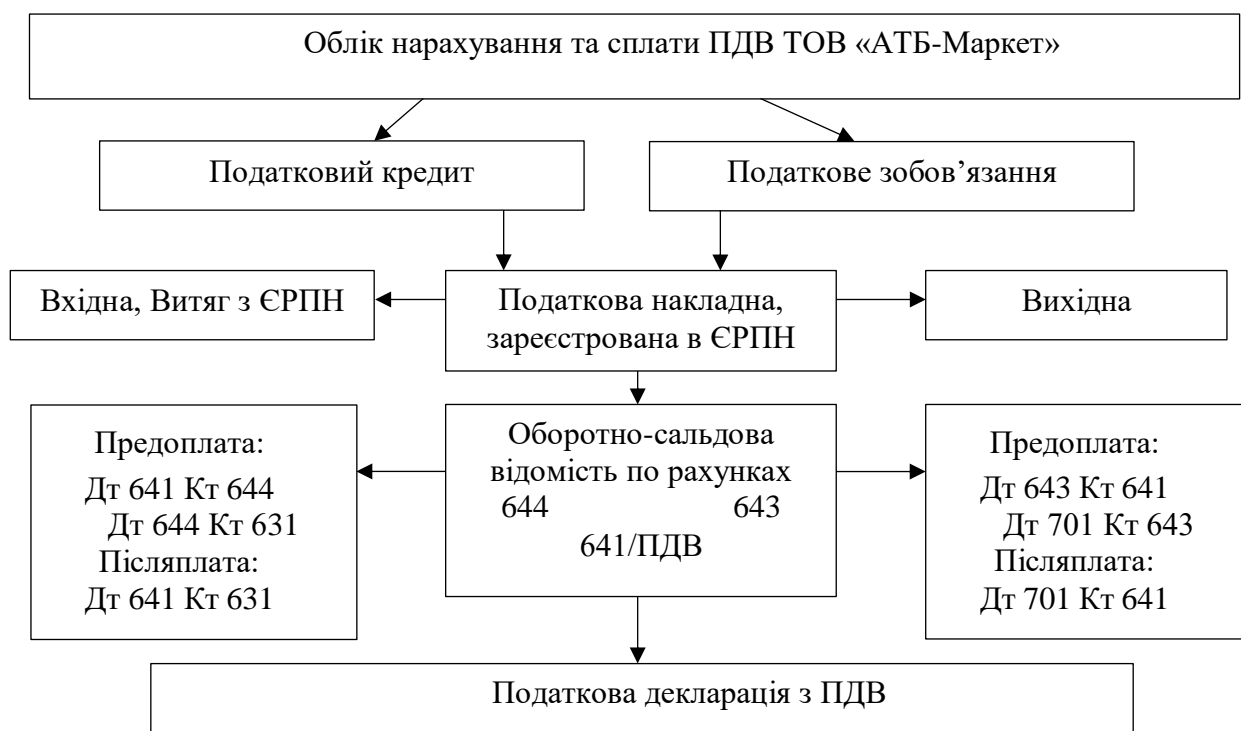

Рисунок 2.4 - Облік нарахування та сплати ПДВ у ТОВ «АТБ-Маркет»

Джерело: розроблено на основі даних ТОВ «АТБ-Маркет» [23]

Введена система рахунку 644 «Податковий кредит» для авансових платежів при закупівлі сировини покращує контроль і забезпечує точність відображення операцій у фінансовому обліку, цей підхід покращує якість фінансового управління та допомагає вчасно та правильно виконувати фінансові зобов'язання ТОВ «АТБ-Маркет» перед бюджетом.

Таблиця 2.8 – Відображення в обліку операцій з ПДВ у ТОВ «АТБ-Маркет»

Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
	дебет	кредит
Отримання товарів від постачальник	281	631
Розрахунки з податкового кредиту (податкову накладну поки не отримано)	6442	631
Отримання податкової накладної, зареєстрованої у ЄРПН	641	6442
Приховання коштів постачальнику	631	311

Джерело: складено за даними ТОВ «АТБ-Маркет» [23]

Досліджуване підприємство ТОВ «АТБ-Маркет» відзначається не лише своєю значущою роллю на ринку, але й виступає важливим структурним

елементом на ринку праці. Забезпечуючи працевлаштування для численної кількості співробітників, підприємство приділяє увагу належним розмірам заробітної плати, що перевищують встановлені державою мінімальні стандарти, а графічна ілюстрація процесу, представлена на рисунку 2.5, демонструє чіткість та системність цих облікових практик.

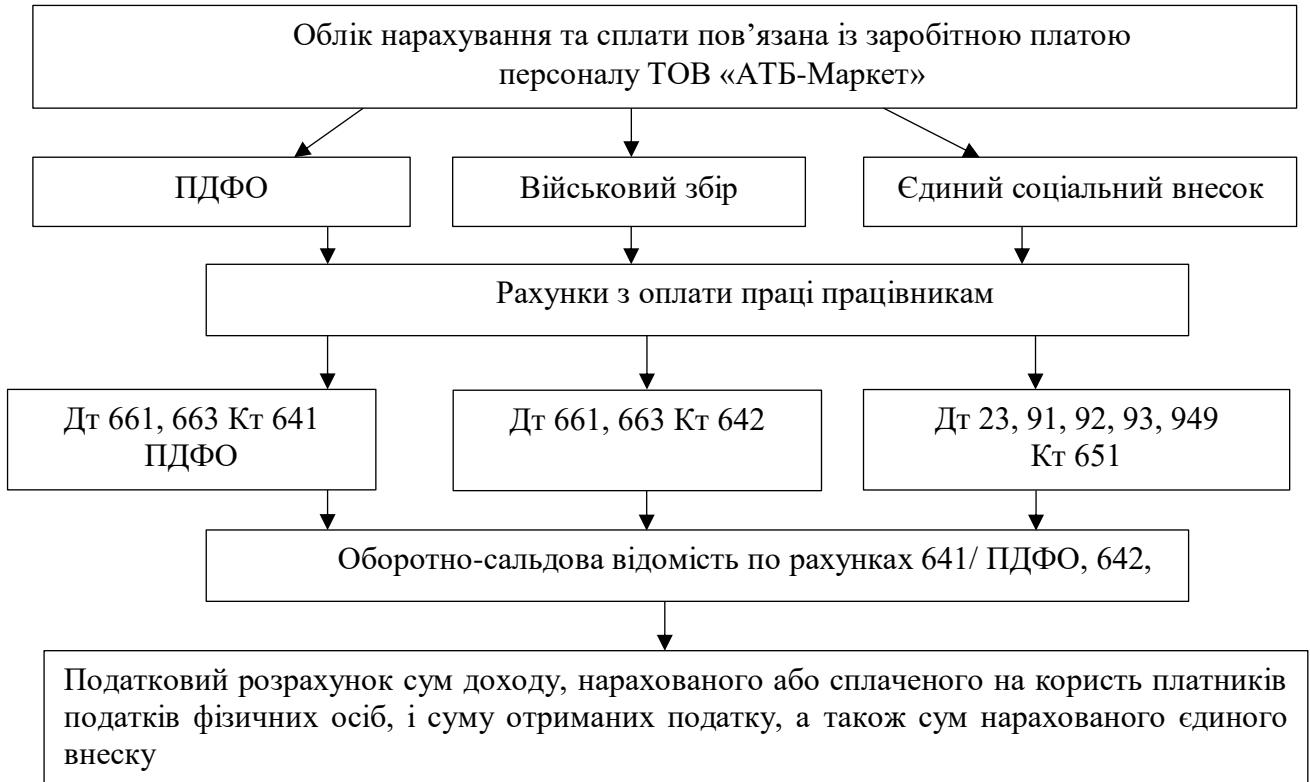

Рисунок 2.5 - Облік нарахування та сплати пов'язана із заробітною платою персоналу ТОВ «АТБ-Маркет»

Джерело: розроблено на основі даних ТОВ «АТБ-Маркет» [23]

Відображення в обліку податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) у ТОВ «АТБ-Маркет» включає в себе різноманітні документи, пов'язані з обліком та сплатою податку з доходів працівників, може охоплювати такі документи, як заяви про відрахування податку, розрахункові відомості про нарахування та сплату ПДФО, а також різноманітні звіти та декларації, які подаються до податкових органів. Організація цієї кореспонденції вимагає уважного контролю та систематизації для забезпечення точності розрахунків та відповідності вимогам податкового законодавства (табл. 2.9).

Таблиця 2.9 – Відображення в обліку операцій з ПДФО у ТОВ «АТБ-Маркет»

Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
	дебет	кредит
Утримано із заробітної плати працівників суму податку	661	661
Перераховано до бюджету суму податку	641/3	31

Джерело: складено за даними ТОВ «АТБ-Маркет» [23]

ТОВ «АТБ-Маркет» відзначається високою соціальною відповідальністю, нараховуючи та своєчасно сплачуючи всі необхідні податки, пов'язані із заробітною платою своїх працівників. У програмі обліку, зокрема у документі «Розрахунок оплати праці працівникам», систематизовано всі відповідні розрахунки, а також здійснюється відображення на рахунках 641/ПДФО, 642 «рахунки за обов'язковими платежами» та 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування», цей підхід до облікового забезпечення нарахування ПДФО, військового збору та ЄСВ сприяє ефективному управлінню фінансами ТОВ «АТБ-Маркет».

Отже, аналітичний та синтетичний облік податків в ТОВ «АТБ-Маркет» відіграють важливу роль у забезпеченні ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства. За допомогою аналітичного обліку здійснюється детальний аналіз фінансових показників та виявлення основних тенденцій у сплаті податків. Синтетичний облік дозволяє узагальнити цю інформацію та представити її в компактній формі для подальшого використання в процесі управління та прийняття стратегічних рішень ТОВ «АТБ-Маркет». Використання обох методів обліку допомагає забезпечити адекватне фінансове планування та ефективний контроль за сплатою податків, що є важливим аспектом у функціонуванні ТОВ «АТБ-Маркет».

2.4 Особливості обліку розрахунків податків у фінансовій звітності ТОВ «АТБ-Маркет»

Облік розрахунків податків у фінансовій звітності ТОВ «АТБ-Маркет» є важливим аспектом фінансового управління, що впливає на фінансову стабільність та ефективність підприємства. Особливості обліку визначаються комплексним підходом до ведення обліку податкових зобов'язань, відображенням їх у фінансовій звітності та відповідністю законодавчим вимогам.

Особливості обліку розрахунків податків у фінансовій звітності ТОВ «АТБ-Маркет» полягають в наступних етапах:

1) Для складання фінансової звітності ТОВ «АТБ-Маркет» необхідно провести наступні кроки:

- перш за все, необхідно зібрати всі первинні документи, такі як рахунки-фактури, акти приймання-передачі, платіжні квитанції та інші, які підтверджують розрахунки з податками ТОВ «АТБ-Маркет»;

- після збору документів необхідно визначити податкову базу для кожного виду податку та застосовувані до них ставки, які визначені податковим законодавством;

- за допомогою отриманих даних необхідно розрахувати суми податків, які підлягають сплаті до бюджету, включає обчислення податку на прибуток, податку на додану вартість, акцизного податку та інших видів податків ТОВ «АТБ-Маркет»;

- також важливо визначити будь-які податкові кредити та пільги, які може застосовувати ТОВ «АТБ-Маркет» згідно з податковим законодавством.

Вище вказані кроки допоможуть зібрати всі необхідні дані для складання фінансової звітності та правильного розрахунку сум податків, які ТОВ «АТБ-Маркет» зобов'язане сплатити до бюджету.

2) Складання фінансової звітності з податків ТОВ «АТБ-Маркет» включає наступні етапи:

– У Балансі (Звіт про фінансовий стан) відображаються залишки зобов'язань з податків на кінець звітного періоду, що дозволяє зрозуміти фінансове становище ТОВ «АТБ-Маркет» та його податкових зобов'язань (додатки А, Б, В).

– Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) відображаються витрати з податків за звітний період, що дає уявлення про те, як податкові платежі впливають на фінансові результати ТОВ «АТБ-Маркет» [23].

– У розділі «Рух коштів у результаті операційної діяльності» Звіту про рух грошових коштів (за прямим методом) ТОВ «АТБ-Маркет» відображається інформація про оплату податків, розділ включає суми, які сплачені відповідно до податкового законодавства. Конкретні види податків, такі як податок на прибуток, податок на додану вартість та інші, будуть вказані окремо з відповідними сумами, що відображають витрати ТОВ «АТБ-Маркет» на сплату цих податків у звітному періоді, інформація дозволяє керівництву та зацікавленим сторонам отримати уявлення про витрати ТОВ «АТБ-Маркет» на оподаткування та їх вплив на грошові потоки.

– У Примітках до фінансової звітності надається детальне розкриття інформації про розрахунки з податками. Вона містить суму зобов'язань з податків, витрати з податків, податкові кредити та пільги, а також інші суттєві відомості, що допомагає зрозуміти специфіку податкового обліку підприємства та вплив податкових платежів на його фінансову діяльність ТОВ «АТБ-Маркет».

3) Фінансова звітність ТОВ «АТБ-Маркет» зазвичай затверджується керівництвом підприємства - це відбувається відповідно до внутрішніх положень та вимог податкового законодавства України. Керівництво ТОВ «АТБ-Маркет» несе відповідальність за достовірність та точність фінансової звітності, включаючи інформацію щодо оподаткування, тобто, це важливий етап у процесі управління ТОВ «АТБ-Маркет», оскільки належна звірка та затвердження фінансової звітності дозволяє забезпечити довіру користувачів та відповідність податкового законодавства.

4) Фінансова звітність ТОВ «АТБ-Маркет» подається до відповідних органів державної влади відповідно до чинного законодавства, що включає в себе

подання фінансової звітності до податкової служби, органів статистики та інших відповідних органів [23].

5) Контроль за складанням та поданням фінансової звітності з податків ТОВ «АТБ-Маркет» здійснюється на двох рівнях - внутрішньому і зовнішньому.

– внутрішній контроль забезпечується відповідно до встановлених на підприємстві внутрішніх правил та процедур та включає в себе перевірку відповідності складаної звітності внутрішнім стандартам і вимогам, а також контроль за правильністю обробки та аналізом фінансових даних.

– зовнішній контроль здійснюється органами державної влади, такими як податкова служба та інші відповідні органи, у межах їх повноважень. Контроль звітності включає перевірку достовірності та правильності поданої звітності відповідно до чинного законодавства та стандартів бухгалтерського обліку. Такий зовнішній контроль є важливою складовою системи контролю за фінансовою звітністю підприємства і сприяє забезпеченню її достовірності та відповідності вимогам законодавства.

Отже, особливості обліку розрахунків податків у фінансовій звітності ТОВ «АТБ-Маркет» визначаються складністю операційної діяльності підприємства та вимогами податкового законодавства. Зважаючи на різноманітність податків, які сплачуються, важливо систематично та точно вести облік розрахунків, відображаючи їх у фінансовій звітності. Детальний облік податкових зобов'язань, витрат та податкових кредитів є ключовим аспектом впевненості в достовірності та правильності фінансової звітності підприємства перед користувачами та органами державної влади.

2.5 Використання програмних продуктів обліку розрахунків за податками у ТОВ «АТБ-Маркет»

Використання програмних продуктів обліку розрахунків за податками є важливою складовою ефективного управління фінансами для ТОВ «АТБ-Маркет». Завдяки сучасним програмам обліку, таким як програма «М.Е.Дос», підприємство має можливість автоматизувати процеси збору, аналізу та звітності щодо податків, що сприяє підвищенню точності та ефективності фінансового обліку. Програмні продукти дозволяють зберігати та обробляти великі обсяги даних, забезпечуючи вчасну та коректну подачу звітності перед податковими органами та іншими зацікавленими сторонами.

Програма «М.Е.Дос» відома своєю функціональністю та надійністю в галузі податкового обліку (рис.2.6). Вона надає можливість ефективно вести облік нарахування та сплати податків, включаючи податок на прибуток, ПДВ, ПДФО та інші податки, які є значущими для підприємства. Система забезпечує точність розрахунків, зручний контроль та своєчасне внесення необхідних змін у фінансовий облік [22].

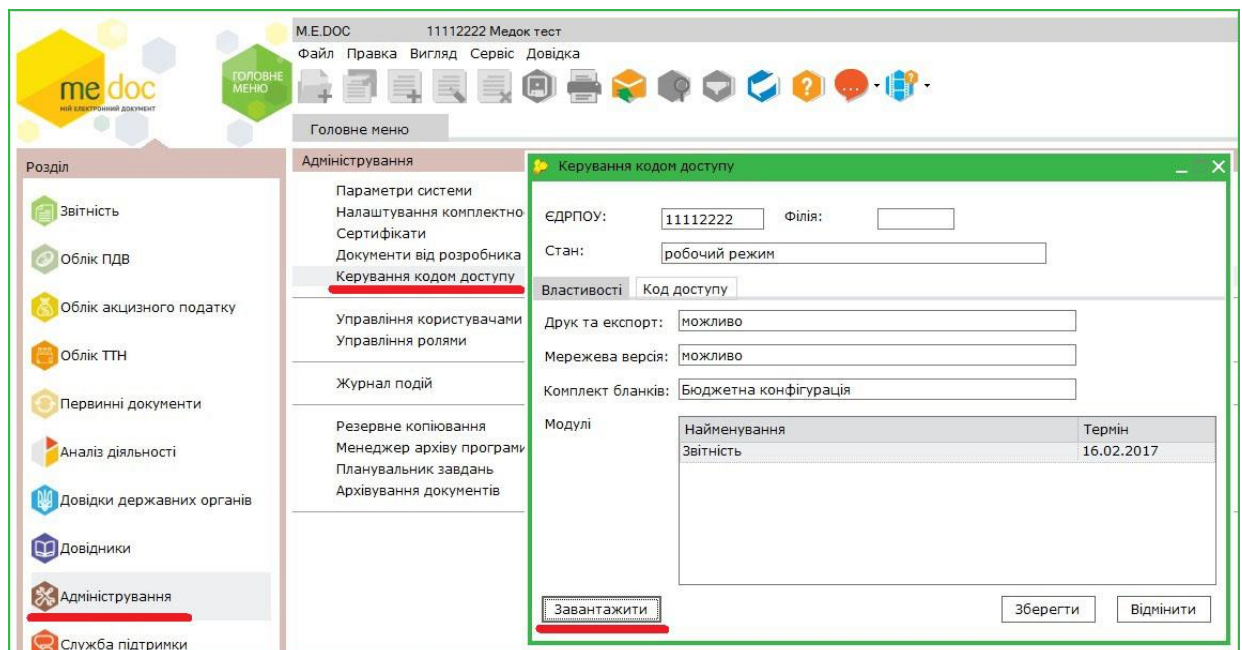

Рисунок 2.6 - Програма «М.Е.Дос» для забезпечення фінансового обліку та оподаткування діяльності ТОВ «АТБ-Маркет».

Джерело: запозичено у ТОВ «АТБ-Маркет» [23]

Програма «М.Е.Дос» є потужним інструментом для обліку розрахунків за податками у підприємстві, програма дозволяє автоматизувати процеси збору, аналізу та звітності щодо різних податкових показників, що значно полегшує ведення обліку і зменшує ймовірність помилок.

Програма «М.Е.Дос» забезпечує можливість ведення електронної облікової документації, автоматичне формування різних звітів та декларацій згідно з поточним законодавством, а також забезпечує взаємодію з електронними сервісами податкової адміністрації для подачі звітності та отримання необхідних даних [22].

Особливості програмного продукту «М.Е.Дос» для обліку розрахунків за податками у ТОВ «АТБ-Маркет» полягають в наступному:

- Програма «М.Е.Дос» автоматично розраховує суми податків, що підлягають сплаті у ТОВ «АТБ-Маркет», на основі податкових декларацій, рахунків-фактур та інших первинних документів, що допомагає ТОВ «АТБ-Маркет» уникнути помилок у розрахунках та заощадити час на рутинних завданнях.

- Використання програми «М.Е.Дос» для зберігання податкової документації ТОВ «АТБ-Маркет» у електронному форматі має значні переваги. По-перше, це дозволяє зберігати всі документи в одному місці, що робить їх легко доступними та організованими. Замість того, щоб шукати документи у паперах або різних файлових папках, співробітники можуть швидко знайти потрібну інформацію за кілька клацань миші. По-друге, такий електронний архів спрощує процеси аудиту та звітності перед податковими органами. Основна інформація доступна в одному місці, що полегшує роботу аудиторів та дозволяє здійснювати перевірку ефективніше та швидше. Такий підхід дозволяє ТОВ «АТБ-Маркет» забезпечити відповідність з податковим законодавством та ефективно управляти своїми податковими обов'язками.

- Використання програми «М.Е.Дос» допомагає ТОВ «АТБ-Маркет» у підготовці та поданні податкової звітності у електронному форматі до податкових органів. Замість традиційного ручного складання та подання паперових документів, підприємство може легко та швидко підготувати необхідні звіти за

допомогою програмного забезпечення. Такий підхід дозволяє зекономити час та зменшити ризик помилок, оскільки програма автоматизує багато процесів та надає можливість перевірки документів перед їх поданням. Крім того, електронний формат спрощує взаємодію з податковими органами, оскільки документи можна легко та швидко надіслати онлайн. Такий підхід сприяє ефективному управлінню податковими обов'язками та забезпечує відповідність з податковим законодавством.

- Використання програмного продукту «М.Е.Дос» дозволяє ТОВ «АТБ-Маркет» ефективно контролювати сплату податків. За допомогою цієї програми можна відстежувати терміни сплати податків та контролювати їх оплату, що дозволяє уникнути штрафів за несвоєчасну сплату, що сприяє підтримці фінансової дисципліни та забезпечує вчасність податкових платежів.

- Крім того, програма «М.Е.Дос» може бути інтегрована з іншими бухгалтерськими та управлінськими системами, які використовує ТОВ «АТБ-Маркет», що дозволяє автоматизувати робочі процеси та зробити обмін даними більш ефективним. Інтеграція з іншими системами сприяє підвищенню продуктивності та точності обробки інформації, що важливо для ефективного управління фінансовою діяльністю ТОВ «АТБ-Маркет».

Системи обліку розрахунків за податками в ТОВ «АТБ-Маркет» може стикатися з різними проблемами, серед яких:

- забезпечення захисту конфіденційної податкової інформації від несанкціонованого доступу, що є важливою проблемою, особливо в умовах зростаючих загроз кібербезпеки;

- податкове законодавство є складним та змінюється, що ускладнює розуміння та дотримання вимог для ТОВ «АТБ-Маркет»;

- великий об'єм податкової інформації у ТОВ «АТБ-Маркет», яку необхідно обробляти, що створює складнощі в управлінні та аналізі цих даних;

- інформація про операції та розрахунки з податків може надходити з різних джерел та бути представлена у різному форматі, що ускладнює її агрегацію та аналіз;

– навіть при дотриманні всіх податкових вимог ТОВ «АТБ-Маркет» може допускати помилки в обліку розрахунків за податками, помилки можуть призвести до недоплати або переплати податків, а також до штрафів та пені.

Вирішення цих проблем вимагає системного підходу до побудови системи обліку розрахунків за податками, включаючи використання сучасних програмних засобів, навички фахівців та вдосконалення бізнес-процесів.

Напрями покращення системи обліку розрахунків за податками в ТОВ «АТБ-Маркет» можуть включати наступні аспекти:

– удосконалення програми «М.Е.Дос» для автоматизації обліку податків, які спростять збір, аналіз та обробку фінансових даних, зменшуючи ручні операції та ризик помилок. Розробка більш інтуїтивного та зручного інтерфейсу може полегшити роботу користувачів із програмою та втратити час на навчання. Вдосконалення заходів безпеки, таких як шифрування даних та автентифікація користувачів, може допомогти запобігти несанкціонованому доступу до інформації. Покращення швидкості програми, зменшення часу на завантаження та обробку даних, може підвищити продуктивність користувачів.

– поєднання програм обліку розрахунків за податками з іншими бухгалтерськими та управлінськими системами ТОВ «АТБ-Маркет» для забезпечення єдиної бази даних та автоматизації обміну інформацією між різними департаментами;

– розробка ефективних внутрішніх правил та процедур контролю за складанням та поданням фінансової звітності, що допоможе уникнути помилок та забезпечити вчасність та точність фінансової звітності ТОВ «АТБ-Маркет»;

– проведення тренінгів та навчання персоналу з використання програмних продуктів обліку розрахунків за податками, а також з оновлених правил та стандартів бухгалтерського обліку;

– впровадження аналітичних інструментів для аналізу фінансових даних та прогнозування податкових обов'язків, що дозволить ТОВ «АТБ-Маркет» приймати обґрунтовані рішення щодо оптимізації податкових стратегій.

Отже, використання програмного продукту «М.Е.Дос» для обліку розрахунків за податками у ТОВ «АТБ-Маркет» є ключовим кроком у сучасному управлінні фінансами підприємства. «М.Е.Дос» забезпечує ефективну автоматизацію процесів, дозволяючи оптимізувати час та зусилля бухгалтерського персоналу, зменшує ризик виникнення помилок та забезпечує вчасне та точне виконання податкових зобов'язань. При використанні «М.Е.Дос» підприємство може ефективно вести облік, зберігати та надавати необхідну інформацію, що сприяє підвищенню фінансової дисципліни та забезпечує відповідність законодавчим вимогам.

ВИСНОВКИ

Провівши дослідження особливостей побудови системи обліку розрахунків за податками ТОВ « АТБ- Маркет», дійшли наступних висновків:

– Податки - це обов'язкові платежі, які збираються державою з фізичних та юридичних осіб на підтримку бюджетних потреб та фінансування соціальних програм і державних проектів. Сутність податків полягає в їхній ролі як ключового джерела формування бюджетних коштів для забезпечення функціонування держави та реалізації соціальних програм. Вони відображають спосіб фінансової взаємодії між державою та суспільством, що забезпечує збалансованість та стабільність фінансової системи країни. Роль податків в системі розрахунків з бюджетом на підприємстві полягає в їхній здатності забезпечувати формування бюджетних надходжень, спрямування коштів на вирішення соціальних та економічних завдань, а також регулювання діяльності підприємств з метою стимулювання певних видів діяльності та зменшення небажаних економічних явищ. Таким чином, податки виступають не лише як засіб фінансування державних потреб, але й як інструмент фінансового та економічного регулювання, що сприяє забезпеченню ефективності функціонування підприємств та сталому розвитку економіки країни.

– Нормативно-правове регулювання обліку розрахунків за податками підприємства відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного та законного функціонування підприємства. Чіткі правила та вимоги, встановлені податковим законодавством та іншими нормативно-правовими актами, дозволяють підприємствам вести облік податкових зобов'язань точно та відповідно до вимог. Крім того, таке регулювання сприяє забезпеченню високого рівня фінансової дисципліни та відповідальності перед державою. Тим самим, високий рівень дотримання податкового законодавства сприяє підтримці фінансової стабільності та довіри до підприємства як суб'єкта господарювання.

– Економічний зміст податкового обліку полягає у забезпеченні ефективного контролю та обліку податкових зобов'язань підприємства перед

державою. Податковий облік як підсистема бухгалтерського обліку відіграє важливу роль у фінансовому управлінні підприємством та забезпеченні його фінансової стійкості. Податковий облік враховує індивідуальні особливості оподаткування підприємства та забезпечує виконання його податкових зобов'язань відповідно до чинного законодавства. Він є необхідною складовою частиною системи бухгалтерського обліку, що забезпечує відображення податкових операцій у фінансовій звітності та дозволяє підприємству здійснювати ефективний податковий управлінський процес.

– ТОВ «АТБ-Маркет» спеціалізується в роздрібній торгівлі та ефективно веде свою діяльність у неспеціалізованих магазинах, переважно пропонуючи широкий асортимент продуктів харчування, напоїв та тютюнових виробів, цей напрямок діяльності є ключовим для підприємства, вона активно працює над постійним розширенням та удосконаленням свого товарного ряду, забезпечуючи споживачам доступ до якісних та різноманітних продуктів на кожному етапі розвитку. Організаційні та фінансові особливості діяльності ТОВ «АТБ-Маркет» свідчать про стабільність та значний обсяг операцій підприємства, але також вказують на важливі виклики, які можуть вплинути на її фінансовий стан у майбутньому. Зростання обсягів реалізації продукції та збільшення фінансових зобов'язань перед державою свідчать про активність ТОВ «АТБ-Маркет» на ринку, але потребують додаткового контролю та управління фінансами для забезпечення стійкості та ефективності діяльності в майбутньому.

– Документування операцій за податками в ТОВ «АТБ-Маркет» здійснюється за допомогою програми «М.Е.Дос» програма відповідає всім вимогам податкового законодавства та дозволяє ефективно збирати, обробляти та зберігати всю необхідну інформацію про операції, пов'язані з оподаткуванням. Використання програми «М.Е.Дос» сприяє точному і повному документуванню операцій, що дозволяє уникнути можливих проблем з податковими органами та забезпечує відповідність підприємства всім вимогам законодавства.

– Аналітичний та синтетичний облік податків в ТОВ «АТБ-Маркет» відіграють важливу роль у забезпеченні ефективного управління фінансовими

ресурсами підприємства. За допомогою аналітичного обліку здійснюється детальний аналіз фінансових показників та виявлення основних тенденцій у сплаті податків. Синтетичний облік дозволяє узагальнити цю інформацію та представити її в компактній формі для подальшого використання в процесі управління та прийняття стратегічних рішень ТОВ «АТБ-Маркет». Використання обох методів обліку допомагає забезпечити адекватне фінансове планування та ефективний контроль за сплатою податків, що є важливим аспектом у функціонуванні ТОВ «АТБ-Маркет».

– Особливості обліку розрахунків податків у фінансовій звітності ТОВ «АТБ-Маркет» визначаються складністю операційної діяльності підприємства та вимогами податкового законодавства. Зважаючи на різноманітність податків, які сплачуються, важливо систематично та точно вести облік розрахунків, відображаючи їх у фінансовій звітності. Детальний облік податкових зобов'язань, витрат та податкових кредитів є ключовим аспектом впевненості в достовірності та правильності фінансової звітності підприємства перед користувачами та органами державної влади.

– Використання програмного продукту «М.Е.Дос» для обліку розрахунків за податками у ТОВ «АТБ-Маркет» є ключовим кроком у сучасному управлінні фінансами підприємства. «М.Е.Дос» забезпечує ефективну автоматизацію процесів, дозволяючи оптимізувати час та зусилля бухгалтерського персоналу, зменшує ризик виникнення помилок та забезпечує вчасне та точне виконання податкових зобов'язань. При використанні «М.Е.Дос» ТОВ «АТБ-Маркет» ефективно веде облік, де зберігає та надає необхідну інформацію, що сприяє підвищенню фінансової дисципліни та забезпечує відповідність законодавчим вимогам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Батрак І. І., Баб'юк О. М. Аналіз податкової звітності як інструмент оцінки фінансового стану підприємства. *Фенікс*. 2021. С. 37-43.
2. Бланк І. О. Управління фінансами підприємств : підручник / І. О. Бланк, Г. В. Ситник, В. С. Андрієць. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Київ. нац. торг. екон. ун–т, 2018. 791 с.
3. Болдовська К., Костенко Ю., Хорошилова І. Теоретичні аспекти податку на прибуток підприємств як облікової категорії. *Економіка та суспільство*, 2021. №33. URL. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-23>(дата звернення: 15.04.2024).
4. Бруханський Р. Ф., Палюх М. С. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 350 с.
5. Господарський кодекс України. Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
6. Гринькова В. М. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Гринькова В. М., Коюда В. О. К., 2019. 265 с.
7. Дмитрук Б., Гріднєва Д., Светлова Н. Сучасні реалії методології, методики і організації обліку податків та зборів. *Економіка та суспільство*. №25. URL. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-53> (дата звернення: 15.04.2024).
8. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва, Л.О. Болтянська. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій Мінфін України; Інструкція від 30.11.1999 № 291. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
10. Кононенко Л. В. Звітність підприємств в умовах сталого розвитку. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський*

аспекти : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 22-23 берез. 2022 р. Львів : ЛНУП, 2022. Ч. 1. С. 314-316.

11. Конституція України Верховна Рада України; Конституція України, Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.04.2024).

12. Концева В., Антоненко Н., Карлова І. Обліково-аналітичне забезпечення оцінки податкового навантаження підприємства. *Економіка та суспільство*, 2021. №29. URL. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-12> (дата звернення: 15.04.2024).

13. Лега О.В. Облік розрахунків за податками та платежами: систематизація поглядів. *Інфраструктура ринку*. 2021. Випуск №54. С.259-266.

14. Мазур Н. Фінансові результати підприємств України: особливості бухгалтерського забезпечення їх формування та управління. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*, 2023. №8. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-09-01> (дата звернення: 15.04.2024).

15. Малкіна Я.Д. Економічний зміст податків, їх роль та сучасний стан податкової системи України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Випуск 6. 2015. С.854-858.

16. Матюха М.М. Облік і звітність в оподаткуванні : опорний конспект лекцій. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. С. 217–219.

17. Мачак Т., Ткаченко О., Дубина О. Поняття та порядок складання податкової звітності підприємств. *Економіка та суспільство*. №48. 2023. URL. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-20> (дата звернення: 15.04.2024).

18. Мельник А.А., Омельченко І. В. Аналіз податкової звітності як інструмент оцінки фінансової стійкості підприємства. *Видавництво Львівської політехніки*. 2020. С. 28-30.

19. Міхеєв І.Д. Економічна сутність податків і платежів, їх класифікація та джерела сплати. *Наукові та прикладні аспекти удосконалення обліково-*

фінансового забезпечення підприємств в умовах нестійкої економіки : колективна монографія. 2021. С.123-135.

20. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук. 2-е вид., розшир. та доповн. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 504 с.

21. Оподаткування суб'єктів господарювання: навч. посіб. / [В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко, О. Г. Волкова]; за заг. ред. В.П. Хомутенко. Одеса: «ВМВ», 2014. 418 с.

22. Офіційний сайт «М.Е.Дос». URL. <https://medoc.ua/>(дата звернення: 15.04.2024).

23. Офіційний сайт ТОВ «АТБ-Маркет». URL. <https://www.atbmarket.com/company> (дата звернення: 15.04.2024).

24. Пантелеєв В. П. Звітність підприємств: навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») / В. П. Пантелеєв, О. А. Юрченко, Г. М. Курило, К. В. Безверхий ; за заг. редакцією д. е. н., проф. В. П. Пантелеєва. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 432 с.

25. Податкова система : навчальний посібник / Ю. Б. Іванов, В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с.

26. Податковий кодекс України Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI.URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 15.04.2024).

27. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум. Львів, 2021. 264 с.

28. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 15.04.2024).

29. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Мінфін України; від 07.02.2013 № 73. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 15.04.2024).

30. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток" Мінфін України; Наказ, Положення від 28.12.2000 № 353. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text> (дата звернення: 15.04.2024).

31. Фінансова звітність за 2021 рік ТОВ «АТБ-Маркет». *Clarity Project*. URL. https://clarity-project.info/edr/30487219/finances?current_year=2021 (дата звернення: 15.04.2024).

32. Фінансова звітність за 2022 рік ТОВ «АТБ-Маркет». *Clarity Project*. URL. https://clarity-project.info/edr/30487219/finances?current_year=2022 (дата звернення: 15.04.2024).

33. Фінансова звітність за 2023 рік ТОВ «АТБ-Маркет». *Clarity Project*. URL. https://clarity-project.info/edr/30487219/finances?current_year=2023 (дата звернення: 15.04.2024).

34. Фінансовий аналіз: навч. посібник / уклад.: Н.Л. Марусяк. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.

35. Чудак Л. А. Особливості організації і методики проведення документальної перевірки податку на прибуток. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. №4. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2020/98.pdf (дата звернення: 15.04.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність за 2021 рік

2023 рік 2022 рік 2021 рік 2020 рік

Дата звіту	2022-02-23
Період	2021 рік, 12 міс
Бухгалтер	БОБРОВ О С
КАТОТТГ	UA12020010010639502
Кількість працівників	60782

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	81 573.00	86 689.00
первісна вартість	1001	392 195.00	357 915.00
накопичена амортизація	1002	310 622.00	271 226.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 307 660.00	1 782 972.00
Основні засоби	1010	18 601 181.00	23 895 667.00
первісна вартість	1011	29 875 858.00	39 237 613.00
знос	1012	11 274 677.00	15 341 946.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	586 227.00
первісна вартість	1016	0.00	600 421.00
знос	1017	0.00	14 194.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	60.00	60.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	3 705.00
Відстрочені податкові активи	1045	72 971.00	90 903.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	

Продовження додатку А

Назва рядка	Код рядка	звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
Усього за розділом I	1095	21 063 445.00	26 446 223.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	6 423 708.00	7 771 596.00
Виробничі запаси	1101	96 394.00	98 930.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	6 327 314.00	7 672 665.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 192.00	1 477.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	183 950.00	213 226.00
з бюджетом	1135	87 344.00	60 896.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	319 747.00	451 286.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 066 482.00	1 043 345.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	3 506 283.00	6 407 400.00
Готівка	1166	361 233.00	366 310.00
Рахунки в банках	1167	3 145 050.00	6 041 090.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	
Усього за розділом II	1195	14 588 706.00	15 949 226.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	35 652 151.00	42 395 449.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 930.00	9 930.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	

Продовження додатку А

Назва рядка	Код рядка	звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 891 989.00	4 520 877.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	1 901 919.00	4 530 807.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	9 966 470.00	9 875 245.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	9 966 470.00	9 875 245.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 418 069.00	2 812 036.00
товари, роботи, послуги	1615	13 357 721.00	16 637 705.00
розрахунками з бюджетом	1620	761 213.00	1 077 782.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	335 744.00	546 077.00
розрахунками зі страхування	1625	117 805.00	144 542.00
розрахунками з оплати праці	1630	509 268.00	626 140.00
за одержаними авансами	1635	50 895.00	55 468.00
за розрахунками з учасниками	1640	4 885 844.00	5 639 313.00
із внутрішніх розрахунків	1645	310.00	339.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	357 141.00	426 475.00
Доходи майбутніх періодів	1665	15.00	15.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	

Продовження додатку А

Назва рядка	Код рядка	звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
Інші поточні зобов'язання	1690	1 325 481.00	569 582.00
Усього за розділом III	1695	23 783 762.00	27 989 397.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	35 652 151.00	42 395 449.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	148 745 255.00	123 864 393.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	110 486 259.00	92 747 990.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	38 258 996.00	31 116 403.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	1 330 685.00	836 833.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	4 815 775.00	4 325 613.00
Витрати на збут	2150	22 451 209.00	18 968 340.00
Інші операційні витрати	2180	416 027.00	484 528.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	11 906 670.00	8 174 755.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	216 069.00	135 000.00
Інші доходи	2240	14.00	106.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	1 953 681.00	1 269 616.00

Продовження додатку А

Назва рядка	Код рядка	період, тис. грн	період попереднього року, тис. грн
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	12 385.00	8 035.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	10 156 687.00	7 032 210.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1 827 799.00	-1 263 544.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	8 328 888.00	5 768 666.00
Сукупний дохід			
Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	8 328 888.00	5 768 666.00
Елементи операційних витрат			
Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	662 508.00	547 735.00
Витрати на оплату праці	2505	11 288 548.00	9 681 090.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 137 538.00	1 766 165.00
Амортизація	2515	4 302 609.00	3 943 569.00
Інші операційні витрати	2520	11 257 874.00	9 117 573.00
Разом	2550	29 649 077.00	25 056 132.00

Фінансова звітність за 2022 рік

2023 рік 2022 рік 2021 рік 2020 рік

Дата звіту	2024-02-23
Період	2022 рік, 12 міс
Бухгалтер	БОБРОВ О С
КАТОТТГ	UA12020010010639502
Кількість працівників	48872

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	86 689.00	101 948.00
первісна вартість	1001	357 915.00	313 033.00
накопичена амортизація	1002	271 226.00	211 085.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 782 972.00	1 755 082.00
Основні засоби	1010	23 895 667.00	20 763 561.00
первісна вартість	1011	39 237 613.00	40 243 974.00
знос	1012	15 341 946.00	19 480 413.00
Інвестиційна нерухомість	1015	586 227.00	203 790.00
первісна вартість	1016	600 421.00	597 248.00
знос	1017	14 194.00	393 458.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	60.00	60.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	3 705.00	3 247.00
Відстрочені податкові активи	1045	90 903.00	273 884.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	

Продовження додатку Б

Назва рядка	код рядка	звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
Усього за розділом I	1095	26 446 223.00	23 101 572.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	7 771 596.00	8 615 062.00
Виробничі запаси	1101	98 930.00	120 060.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	7 672 665.00	8 495 002.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 477.00	1 836.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	213 226.00	460 855.00
з бюджетом	1135	60 896.00	73 338.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	451 286.00	369 331.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 043 345.00	35 109.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 407 400.00	8 423 611.00
Готівка	1166	366 310.00	377 030.00
Рахунки в банках	1167	6 041 090.00	8 046 581.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	
Усього за розділом II	1195	15 949 226.00	17 979 142.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	42 395 449.00	41 080 714.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 930.00	9 930.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	

Продовження додатку Б

Назва рядка	код рядка	звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4 520 877.00	4 970 321.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	4 530 807.00	4 980 251.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	9 875 245.00	8 859 351.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	9 875 245.00	8 859 351.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 812 036.00	1 983 346.00
товари, роботи, послуги	1615	16 637 705.00	13 220 201.00
розрахунками з бюджетом	1620	1 077 782.00	681 239.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	546 077.00	
розрахунками зі страхування	1625	144 542.00	93 539.00
розрахунками з оплати праці	1630	626 140.00	452 264.00
за одержаними авансами	1635	55 468.00	41 006.00
за розрахунками з учасниками	1640	5 639 313.00	5 481 022.00
із внутрішніх розрахунків	1645	339.00	2 249.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	426 475.00	760 040.00
Доходи майбутніх періодів	1665	15.00	15.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	

Продовження додатку Б

Назва рядка	код рядка	звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
Інші поточні зобов'язання	1690	569 582.00	4 526 191.00
Усього за розділом III	1695	27 989 397.00	27 241 112.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	42 395 449.00	41 080 714.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	148 332 869.00	148 745 255.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	110 721 024.00	110 486 259.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	37 611 845.00	38 258 996.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	1 196 654.00	1 330 685.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	11 026 796.00	4 815 775.00
Витрати на збут	2150	22 040 993.00	22 451 209.00
Інші операційні витрати	2180	1 115 154.00	416 027.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	4 625 556.00	11 906 670.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	409 851.00	216 069.00
Інші доходи	2240	6.00	14.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	1 648 708.00	1 953 681.00

Продовження додатку Б

Назва рядка	код рядка	період, тис. грн	період попереднього року, тис. грн
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	29 941.00	12 385.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	3 356 764.00	10 156 687.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-829 074.00	-1 827 799.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	2 527 690.00	8 328 888.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 527 690.00	8 328 888.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	274 256.00	662 508.00
Витрати на оплату праці	2505	16 017 786.00	11 288 548.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 791 658.00	2 137 538.00
Амортизація	2515	3 162 392.00	4 302 609.00
Інші операційні витрати	2520	14 615 500.00	11 257 874.00
Разом	2550	35 861 592.00	29 649 077.00

Фінансова звітність за 2023 рік

2023 рік 2022 рік 2021 рік 2020 рік

Дата звіту	2024-02-27
Період	2023 рік, 12 міс
Бухгалтер	БОБРОВ ОЛЕКСІЙ СТАНІСЛАВОВИЧ
КАТОТГГ	UA12020010010639502
Кількість працівників	44094

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	101 948.00	57 676.00
первісна вартість	1001	313 033.00	285 827.00
накопичена амортизація	1002	211 085.00	228 151.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 755 082.00	1 780 720.00
Основні засоби	1010	20 763 561.00	22 384 988.00
первісна вартість	1011	40 243 974.00	45 638 804.00
знос	1012	19 480 413.00	23 253 816.00
Інвестиційна нерухомість	1015	203 790.00	195 327.00
первісна вартість	1016	597 248.00	597 247.00
знос	1017	393 458.00	401 920.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	60.00	60.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	3 247.00	2 485.00
Відстрочені податкові активи	1045	273 884.00	234 035.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	

Продовження додатку В

Назва рядка	Код рядка	звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
Усього за розділом I	1095	23 101 572.00	24 655 291.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	8 615 062.00	8 370 136.00
Виробничі запаси	1101	120 060.00	116 723.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	8 495 002.00	8 253 413.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 836.00	1 705.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	460 855.00	419 864.00
з бюджетом	1135	73 338.00	160 290.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	369 331.00	355 841.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	35 109.00	9 343.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	8 423 611.00	13 515 622.00
Готівка	1166	377 030.00	393 483.00
Рахунки в банках	1167	8 046 581.00	13 122 139.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	
Усього за розділом II	1195	17 979 142.00	22 832 801.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	19 550.00
Баланс	1300	41 080 714.00	47 507 642.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 930.00	9 930.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	

Продовження додатку В

Назва рядка	код рядка	звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4 970 321.00	4 536 068.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	4 980 251.00	4 545 998.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	8 859 351.00	8 672 402.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	8 859 351.00	8 672 402.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 983 346.00	2 865 394.00
товари, роботи, послуги	1615	13 220 201.00	18 232 758.00
розрахунками з бюджетом	1620	681 239.00	474 805.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	84 066.00
розрахунками зі страхування	1625	93 539.00	148 652.00
розрахунками з оплати праці	1630	452 264.00	627 523.00
за одержаними авансами	1635	41 006.00	116 815.00
за розрахунками з учасниками	1640	5 481 022.00	1 242 029.00
із внутрішніх розрахунків	1645	2 249.00	4 363.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	760 040.00	1 292 167.00
Доходи майбутніх періодів	1665	15.00	15.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	

Продовження додатку В

Назва рядка	код рядка	звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
Інші поточні зобов'язання	1690	4 526 191.00	9 284 721.00
Усього за розділом III	1695	27 241 112.00	34 289 242.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	41 080 714.00	47 507 642.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	181 089 665.00	148 332 869.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	133 239 847.00	110 721 024.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	47 849 818.00	37 611 845.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	1 125 896.00	1 196 654.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, звільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	23 972 873.00	11 026 796.00
Витрати на збут	2150	22 993 202.00	22 040 993.00
Інші операційні витрати	2180	1 386 650.00	1 115 154.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	622 989.00	4 625 556.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	914 341.00	409 851.00
Інші доходи	2240		6.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	1 708 397.00	1 648 708.00

Продовження додатку В

Назва рядка	код рядка	період, тис. грн	період попереднього року, тис. грн
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	20 021.00	29 941.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		3 356 764.00
збиток	2295	191 088.00	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-243 165.00	-829 120.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		2 527 644.00
збиток	2355	434 253.00	

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-434 253.00	2 527 644.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	291 028.00	274 256.00
Витрати на оплату праці	2505	29 231 586.00	16 017 786.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 926 107.00	1 791 658.00
Амортизація	2515	4 134 481.00	3 162 392.00
Інші операційні витрати	2520	14 477 920.00	14 615 500.00
Разом	2550	50 061 122.00	35 861 592.00

Додаток Г

Додаток 3
до Положення про ведення касових операцій у
національній валюті в Україні

Типова форма № КО-2

Товариство з Обмеженою Відповідальністю "АТБ-Маркет"
(найменування підприємства (установи, організації))

Ідентифікаційний
код ЄДРПОУ 3048721

ВИДАТКОВИЙ КАСОВИЙ ОРДЕР

від 2 травня 2024 р.

Номер документа	Дата складання		Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума	Код цільового призначення	
1	2	3	4	5	6	7	8
24	02.05.2024		632		40 320,00 Упр		

Видати Орлюк С.С.

Підстава: Договір: № 25-03-16 від 25.03.2024

Сума: Сорок тисяч триста двадцять грн 00 коп
(словами)

Додаток: _____

Керівник Бабуцак Ю.Я. **Головний бухгалтер** Мороз Ю.Я.
(підпис, прізвище, ініціали) (підпис, прізвище, ініціали)

Одержав Орлюк С.С.
(словами)

" ____ " _____ 20__ р.

Підпис одержувача _____

За Столи "Дерево"

Найменування, номер, дата та місце видачі документа, який засвідчує особу одержувача

Видав касир Байдик О.О.
(підпис, прізвище, ініціали)

Додаток Д

Додаток 2
до Положення про ведення касових операцій
у національній валюті в Україні

Типова форма № КО-1

Ідентифікаційний
код ЄДРПОУ 30487219

ТОВ "АТБ-Маркет"
(найменування підприємства (установи, організації))

ПРИБУТКОВИЙ КАСОВИЙ ОРДЕР № 75

від 15 квітня 2024 р.

Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума цифрами	Код цільового призначення	
361		50 000,00 грн		

Прийнято від Бабушак Юлія Ярославівна ФОП

Підстава: Договір: Договір грн ПРОДУКЦІЯ

Сума П'ятдесят тисяч гривень 00 копійок
(словами)

в тому числі ПДВ 8 333,33 грн

Додатки: _____

Головний бухгалтер _____ Мороз Ю.Я.
(підпис, поізвище, ініціали)

Одержав касир _____ Байдик О.О.
(підпис, поізвище, ініціали)

ТОВ "АТБ-Маркет"

найменування підприємства (установи, організації)

КВИТАНЦІЯ

до прибуткового касового
ордеру № 75
від 15 квітня 2024 р.

Прийнято від

Бабушак Юлія Ярославівна ФОП

Підстава:

Договір: Договір грн ПРОДУКЦІЯ

Сума П'ятдесят тисяч гривень 00 копійок
(словами)

в т. ч. ПДВ: 8 333,33 грн

М.П.

Головний бухгалтер _____ Мороз Ю.Я.
(підпис, поізвище, ініціали)

Касир _____ Байдик О.О.
(підпис, поізвище, ініціали)

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ, 723

1

Одержано банком

від "03" квітня 2024р.

20

Платник Товариство з Обмеженою Відповідальністю "АТБ-Маркет"

Код 30487219

Банк платника

Код банку ДЕБЕТ рах

СУМА

АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

111222

UA94305299000012345678

5000,00

Отримувач Бабушак Юлія

Код 1234567

Банк отримувача

Код банку

КРЕДИТ ра:

343808050000004568937

АТ "РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ" У М. КИСВІ

111333

Сума словами

П'ять тисяч гривень 00 копійок

Призначення платеж Оплата за товар згідно рах. №
Сума 5 000,00 грн.
ПДВ(20%) 833,33

Проведено банком

М.П.

Підписи

" 20

Підпис банку

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ, 723

2

Одержано банком

від "03" квітня 2024р.

20

Платник Товариство з Обмеженою Відповідальністю "АТБ-Маркет"

Код 30487219

Банк платника

Код банку ДЕБЕТ рах

СУМА

АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

111222

UA94305299000012345678

5000,00

Отримувач Бабушак Юлія

Код 1234567

Банк отримувача

Код банку

КРЕДИТ ра:

343808050000004568937

АТ "РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ" У М. КИСВІ

111333

Сума словами

П'ять тисяч гривень 00 копійок

Призначення платеж Оплата за товар згідно рах. №
Сума 5 000,00 грн.
ПДВ(20%) 833,33

Проведено банком

М.П.

Підписи

" 20

Підпис банку

Додаток К

Увага! Оплата даного рахунка означає згоду з умовами постачання товару. Повідомлення про оплату обов'язково, у протилежному випадку не гарантується наявність товару на складі. Товар відпускається по факту приходу грошей на п/р Постачальника, самовивозом, при наявності доручення і паспорта.

Зразок заповнення платіжного доручення

Одержува ч **Товариство з Обмеженою Відповідальністю "АТБ - Маркет"**

Код

Банк одержувача

АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Код банку

111222

КРЕДИТ рах. N

А6830529900002600123

Рахунок на оплату № 1647 від 02 квітня 2024

Постачальник: **Товариство з Обмеженою Відповідальністю "АТБ-Маркет"**

Покупець: **Бабуцак Юлія (магазин "Успіх")**

№	Артикул	Товар	Кіл-сть	Од.	Ціна з ПДВ	Сума з ПДВ
1	261200	Кошик (темно сірий в світлу крапку)	15,0	шт	748,60	3 443,56

Разом: 3 443,56

У тому числі ПДВ: 573,93

Разом до сплати: 3 443,56

Всього найменувань 1, на суму 3 443,56 грн

Три тисячі чотириста сорок три гривні 56 копійок

Виписав(ла): _____

УДК 657.336

Бабушак Ю. Я.,
*студентка ф-ту ОПМ, 4 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*
*Науковий керівник — Сташенко Ю.В. — к.е.н.,
доцент кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу*

ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Актуальність особливостей побудови системи обліку розрахунків за податками підприємств полягає в тому, що сучасна економічна ситуація вимагає від підприємств ефективного управління фінансами та дотримання податкового законодавства. В умовах постійних змін у податковій та фінансовій політиці, а також в умовах високої конкуренції на ринку, підприємства повинні враховувати особливості обліку розрахунків за податками для максимізації ефективності фінансово-господарської діяльності, що передбачає використання сучасних методів обліку та аналізу, впровадження автоматизованих систем управління, а також постійне вдосконалення стратегій оптимізації податкових платежів. Такий підхід дозволяє підприємствам забезпечити фінансову стабільність, оптимізувати податкове навантаження та збільшити конкурентоспроможність на ринку.

Системи обліку розрахунків за податками підприємства — це комплексна структура, що включає в себе методи, процедури та інструменти, які використовуються для обліку, звітності та сплати податків [2]. Системи обліку розрахунків за податками підприємства призначена для ефективного контролю за податковими зобов'язаннями підприємства, забезпечення відповідності податковому законодавству та мінімізації ризиків податкових переплат або несвоєчасної сплати. Вони також допомагають підприємствам ведення аналізу фінансових результатів та планування оптимальної податкової стратегії. Система обліку розрахунків за податками є важливою складовою фінансового управління підприємством та дозволяють забезпечити його фінансову стабільність і платоспроможність.

Система обліку розрахунків за податками складається з різних елементів, які спрямовані на точне відображення фінансових операцій та зобов'язань пов'язаних з оподаткуванням. Серед них є об'єкти обліку, такі як податкові зобов'язання, податковий кредит, а також податкові штрафи. Об'єкти обліку за податками відображаються на відповідних рахунках бухгалтерського обліку, зокрема на рахунках 64 «Розрахунки з податків та платежів». Первинними документами, що використовуються в системі, є податкові накладні, декларації, платіжні доручення та інші. Для ведення обліку та контролю за розрахунками також використовуються реєстри, включаючи журнали реєстрації податкових накладних та розрахунків коригування. Звітність включає податкові декларації та звіти про єдиний внесок, що дозволяє забезпечити відповідність податкового законодавства та вчасне подання фінансової звітності [1].

Інформації про стан розрахунків та рух грошових коштів в складі розрахунків підприємства за податками та платежами – облік здійснюють на рахунку 64 «Розрахунки за податками та платежами», який містить наступні субрахунки:

–641 «Розрахунки за податками» - ведеться облік податків, які нараховуються та сплачуються відповідно до чинного законодавства (податок на прибуток, податок на додану вартість, інші) [1].

–642 «Розрахунки за обов'язковими платежами» - ведеться облік розрахунків за зборами (обов'язковими платежами), які сплачуються відповідно до чинного законодавства та облік яких не ведеться на рахунку 65 «Розрахунки зі страхування».

–643 «Податкові зобов'язання» - ведеться облік суми податку на додану вартість, визначеної, виходячи із суми одержаних авансів (попередньої оплати) за готову продукцію, товари, інші матеріальні цінності та нематеріальні активи, роботи, послуги, які підлягають відвантаженню (виконанню).

–644 «Податковий кредит» - ведеться облік суми податку на додану вартість, на яку підприємство набуло право зменшити податкове зобов'язання [1].

Аналітичний облік розрахунків за податками й платежами ведеться за їх видами. Запровадження такої системи аналітичних рахунків обумовлене значною кількістю обов'язкових податків, що існують, що дозволяє максимально охопити та задовольнити всі внутрішні інформаційні потреби підприємства і надає можливість аналізувати стан розрахунків за кожним конкретним податком у будь-який період часу. Відомості про види податків та платежів чітко визначається у Наказі про облікову політику підприємства, який включається до робочого плану рахунків [3, с. 441].

Отже, особливості побудови системи обліку розрахунків за податками підприємства полягають у визначенні об'єктів обліку, рахунків бухгалтерського обліку, первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку та звітності. Системи обліку розрахунків за податками підприємства враховує різноманітні види податків та платежів, що вимагає створення аналітичного обліку для максимального охоплення інформаційних потреб підприємства. Важливо враховувати чітке визначення облікової політики відповідно до потреб та вимог законодавства для ефективного ведення обліку розрахунків за податками.

Список використаних джерел

1. Інструкція «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» зі змінами і доповненнями, затверджена наказом МФУ від 30.11.99 р. № 291 (зі змінами і доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення: 10.04.2024).

2. Подолячук О. А. Організація обліку суб'єктами малого підприємництва. *Ефективна економіка*. 2017. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5536> (дата звернення: 10.04.2024).

3. Слободян, Ю. В. Особливості обліку розрахунків підприємства за податками та платежами. *Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА»*. 2023. №169. С. 436-443.